

วารสาร EAIJ นวัตกรรมการบริหารการศึกษา

EDUCATIONAL ADMINISTRATION INNOVATION JOURNAL

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2566

VOL.2 NO.2 APRIL-JUNE 2023

วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

Educational Administration Innovation Journal

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์และขอบเขตของวารสาร เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการที่มีคุณภาพ ของนักศึกษาและคณาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเน้นด้านนวัตกรรมการบริหารการศึกษา ที่ครอบคลุมการศึกษาในระบบ การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา นวัตกรรมหลักสูตรและการสอน นวัตกรรมการเรียนรู้ และเทคโนโลยีการศึกษา ทุกระดับ และทุกประเภท การศึกษา เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา กำหนดการเผยแพร่ราย 3 เดือน (Quarterly) ในลักษณะบทความวิชาการ บทความวิจัย และอื่น ๆ ทุกบทความจะได้รับการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องในลักษณะพิจารณาโดยที่ผู้เขียนไม่ทราบผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ทรงคุณวุฒิไม่ทราบผู้เขียน (Triple-blind peer review) ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ อย่างน้อยบทความละ 3 ท่าน รองรับการเผยแพร่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประวัติที่มาก่อตั้งขึ้นโดยชมรม นวัตกรรมการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ในวันที่ 5 กรกฎาคม 2565 เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานวิชาการของนักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ผลงานทั้งหมดได้รับการตรวจสอบผลการคัดลอกวรรณกรรมก่อนเผยแพร่ทุกผลงาน

Objectives and scope of the journal to be a source for disseminating research articles Quality academic articles of students and faculty members of higher education institutions or other educational agencies both domestically and internationally. with an emphasis on innovation in educational administration covering formal education research and evaluation Innovative Curriculum and Instruction learning innovation and educational technology at all levels and all types of education such as basic education Vocational education and higher education. Schedule for publication every 3 months (Quarterly) in the form of academic articles, research articles, etc. All articles will be screened by experts in the relevant fields in a peer-reviewed manner without the author's knowledge of the experts. and the experts do not know the author (Triple-blind peer review) both inside and outside Rajamangala University of Technology Rattanakosin At least 3 per

article. Support both Thai and English publishing History founded by the Educational Management Innovation Club, Rattanakosin College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin on July 5, 2022 as a center for exchanging knowledge and disseminating academic works of academics, faculty and students. All works are checked for plagiarism before all works are published.

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล มีชัย

ที่ตั้งสำนักงาน

อาคารอนุรักษ์พลังงานและปฏิบัติการนวัตกรรม ห้อง 602 ชั้น 6 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เลขที่ 96 หมู่ 3 ถนนพุทธมณฑลสาย 5 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 (คุณจิราภรณ์ ชนัญชนะ, 082-625-0706)

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความภายนอก

ที่	ชื่อ-สกุล	สาขาวิชา	สถาบัน
1.	ศ.ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข	เทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
2.	รศ.ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง	บริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
3.	รศ.ดร.วีระ ไชยศรีสุข	บริหารการศึกษา	นักวิชาการอิสระ
4.	รศ.ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล	บริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
5.	รศ.ดร.ภารดี อนันต์นาวี	บริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
6.	ผศ.ดร.อาณัติ รัตนธิกุล	เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ที่	ชื่อ-สกุล	สาขาวิชา	สถาบัน
7.	ผศ.ดร.เมธี พิกุลทอง	เทคโนโลยีสื่อสารเพื่อการศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
8.	ผศ.ดร.พนา ดุสิตากร	เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเหนือ
9.	ผศ.ดร.มนัส บุญเกียรติทอง	เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเหนือ
10.	ผศ.ดร.ศรชัย บุตรแก้ว	เทคโนโลยีมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
11.	ผศ.ดร.วิภาวี วีระวงศ์	เทคโนโลยีมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
12.	ผศ.ดร.จิตชิน จิตติสุขพงษ์	เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
13.	ผศ.ดร.ศิริรัตน์ ชำนาญรบ	เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
14.	ผศ.ดร.สาโรจน์ เผ่าวงศากุล	บริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
15.	ผศ.ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม	บริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชธานี
16.	ผศ.ดร.สถาพร พฤษภูมิกุล	บริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยบูรพา
17.	ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์	บริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
18.	อ.ดร.ลำพอง กลมกุล	บริหารการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความภายใน

ที่	ชื่อ-สกุล	สาขาวิชา	สถาบัน
1.	รศ.ดร.สุวิทย์ ภาณุจारी	การบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
2.	รศ.ดร.จิรศักดิ์ สุรงค์พิพพรรณ	การวัดและประเมินผลการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
3.	รศ.ดร.พิภพ วังเงิน	Educational Administration	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
4.	ผศ.ดร.ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง	อุดมศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
5.	ผศ.ดร.วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย	บริหารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
6.	ผศ.ดร.วรรณรี ปานศิริ	การวิจัยและประเมินทางการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

ที่	ชื่อ-สกุล	สาขาวิชา	สถาบัน
7.	ผศ.ดร.ภูมิภควัชร จูมพงศ์คชศร	การบริหารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
8.	ผศ.ดร.จำรัส แจ่มจันทร์	การบริหารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
9.	อ.ดร.ประทีป มากมิตร	การบริหารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
10.	อ.ดร.ทนง ทองภูเบศร์	Educational Research Methodology	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
11.	อ.ดร.พัชรินทร์ ศิริสุข	การบริหารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
12.	อ.ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม	นิเทศการศึกษาและพัฒนา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
13.	อ.ดร.วิรัตน์ มณีพฤกษ์	การจัดการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
14.	อ.ดร.สมใจ สืบเสาะ	เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
15.	อ.ดร.อมรรัตน์ พันธุ์งาม	การวัดและประเมินผลการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
16.	อ.ดร.ทัศนีย์ ช่อเทียนทิพย์	การบริหารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
17.	อ.ดร.อุษา งามมีศรี	การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
18.	อ.ดร.พงษ์กฤตย์ นามปพนอังกูร	การบริหารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
19.	อ.ดร.รักชนกขรินทร์ พูลสุวรรณนธิ	เทคโนโลยีการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
20.	อ.ดร.ดรุณี ปัญจรัตน์กร	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
21.	อ.ดร.พจน์ จิรธิพรสิทธิ์	การบริหารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
22.	อ.ดร.ละมุล รอดขวัญ	การบริหารการศึกษา	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
23.	นาวาอากาศเอก ดร.พงษ์สุวรรณ ศรีสุวรรณ	Educational Research Methodology	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

มาตรฐานทางจริยธรรมทางวิชาการ

บรรณาธิการจะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาคุณภาพของบทความบทความ อย่างน้อย 3 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญตรงหรือเกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาของบทความ และไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้แต่งบทความ การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นแบบ Triple blinded คือ มีการปกปิดชื่อเจ้าของบทความแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าของบทความไม่ทราบชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินมี 4 แบบคือเห็นชอบให้ตีพิมพ์โดยไม่ต้องแก้ไข เห็นชอบให้ตีพิมพ์หากแต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เห็นชอบให้ตีพิมพ์ หากแต่ต้องแก้ไขและส่งกลับเพื่อพิจารณาอีกครั้ง และไม่เห็นชอบให้ตีพิมพ์บทความ ดังนั้น เพื่อให้การสื่อสารทางวิชาการเป็นไป อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับมาตรฐานการตีพิมพ์นานาชาติ จึงได้กำหนดจริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยไว้สำหรับการดำเนินงานของวารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ตามบทบาทหน้าที่ดังนี้

บรรณาธิการหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

1. บรรณาธิการรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยหรือบทความวิชาการในวารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษามีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อเข้ารับการพิจารณาตีพิมพ์กับวารสารบทความฯ โดยพิจารณาเนื้อหาของบทความฯ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสารรวมถึงการตรวจสอบคุณภาพบทความในกระบวนการประเมินและคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์
2. ดำเนินการเผยแพร่ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้อ่านและผู้นิพนธ์ ใช้เหตุผลทางวิชาการในการพิจารณาบทความวิจัยหรือบทความวิชาการทุกครั้งโดยปราศจากอคติที่มีต่อบทความฯ และผู้เขียนในด้านเชื้อชาติ เพศ ศาสนา วัฒนธรรม การเมือง และสังกัดของผู้เขียน
3. ปรับปรุงข้อมูล ข่าวสารของวารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ
4. รับรองคุณภาพของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ และต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของวารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษอย่างเคร่งครัด
5. ให้การสนับสนุนเสรีภาพทางวิชาการในการแสดงความคิดเห็นภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ
6. ชำรงไว้ซึ่งความถูกต้องของผลงานทางวิชาการ ไม่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของบทความฯ และผลประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงไม่ปิดกั้น หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและผู้นิพนธ์
7. ปกป้องมาตรฐานของทรัพย์สินทางปัญญา จะต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิไม่นำบทความวิจัยหรือบทความวิชาการหรือวารสารไปใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง

8. เต็มใจที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดการตีพิมพ์ การทำให้เกิดความกระจ่าง การถอด-ถอนบทความฯ และการขออภัย หากจำเป็น

บทบาทของผู้นิพนธ์

1. ผลงานของผู้นิพนธ์ต้องเป็นผลงานที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผู้นิพนธ์ต้องอ้างอิงผลงานของผู้อื่น หากมีการนำข้อความใด ๆ มาใช้ในผลงานของตนเอง รวมทั้งต้องทำเอกสารอ้างอิงไว้ท้ายบทความ
3. ผู้นิพนธ์ต้องเขียนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในวารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา
4. ผู้นิพนธ์ที่มีชื่อปรากฏในบทความทุกคนต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยอย่างแท้จริง
5. ผู้นิพนธ์ต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น และต้องมีการอ้างอิงทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงในเนื้อหาบทความฯของตนเอง
6. ผู้นิพนธ์ต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่น ๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษาแล้ว
7. หากมีการวิจัยในมนุษย์ หรือสัตว์ทดลอง ผู้เขียนจะต้องแนบหนังสือรับรองที่ได้รับอนุญาตให้ทำการวิจัยในมนุษย์ หรือสัตว์ทดลองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (IRB) หรือคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการใช้สัตว์ทดลองตามแต่กรณี และระบุหมายเลขหรือรหัสการรับรองลงในบทความ

บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องคำนึงถึงคุณภาพบทความวิจัยหรือบทความวิชาการเป็นหลักพิจารณาบทความฯ ภายใต้หลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความคิดเห็นส่วนตัวและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เขียน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากผลงานทางวิชาการที่ตนเองได้ทำการประเมิน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องตระหนักว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของผลงานวิชาการที่รับประเมินอย่างแท้จริง

4. หากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที
5. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่กำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้
6. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องรักษาข้อมูลของบทความให้เป็นความลับมาตรฐานของทรัพย์สินทางปัญญา

บทบาทของผู้อ่าน

1. อ่านบทความวิจัยหรือบทความวิชาการโดยปราศจากอคติที่มีต่อบทความและผู้เขียนในด้านเชื้อชาติ เพศ ศาสนา วัฒนธรรม การเมือง และสังกัดของผู้นิพนธ์
2. หากมีข้อเสนอแนะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของวารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา สามารถเสนอแนะข้อมูลโดยผ่านกองบรรณาธิการ

อ้างอิงและปรับปรุงข้อมูลจาก ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย

(Thai Journal Citation Index Centre)

https://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/

สารบัญ

หน้า

วัตถุประสงค์	ก
บรรณาธิการ	ข
ที่ตั้งสำนักงาน	ข
ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความภายนอก	ข
ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความภายใน	ค
มาตรฐานทางจริยธรรมทางวิชาการ	จ
บทความวิจัย	
1. การพัฒนาทักษะความร่วมมือของเด็กปฐมวัย โดยใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน	1
2. การพัฒนาทักษะการคิดทางบวกสำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยกิจกรรมแนวทางการเรียนรู้ด้วยจิตศึกษา	10
3. การจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย	18
4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงคันทรี	37
5. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1	51
 แบบคำขอเสนอบทความ	62
 รูปแบบต้นฉบับบทความวิจัย (Template research form)	63

การพัฒนาทักษะความร่วมมือของเด็กปฐมวัย โดยใช้การละเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน Development Cooperative Skills of Preschool Children Using Organizing Local Play Activities in ASEAN Countries

นฤมล อ่อนไผ่ดำ, พัชรีธีรา ปิติกะวงศ์, สุภาพร กมลจิตร และธิดารัตน์ จันทะหิน

Narumol Onpaidam, Patteera Pitikawong, Supaporn Kamonjit and Thidarat Jantahin

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี

Faculty of Education Ubonratchathani Rajabhat University, Ubonratchathani

E-mail: narumol.oed59@ubru.ac.th

Received June 27, 2023; Revised June 29, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการละเล่นในประเทศอาเซียน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย การศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษากับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 บ้านโพธิ์มูลเพี้ยเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 13 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ทำกิจกรรมกลางแจ้งผ่านกิจกรรมพื้นบ้านในประเทศอาเซียนแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมกลางแจ้ง แบบสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังการวิจัย เรื่องการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือในเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน หลังการทดลอง มีการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง 2.10 และค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง 2.89 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความร่วมมือ; การละเล่น; พฤติกรรม

Abstract

The objectives of this research were to study the cooperative behavior of preschool children from kindergarten 2 And Kindergarten 3. After organizing local play activities in ASEAN countries, The sample consisted of 13 students from Kindergarten 2 and Kindergarten 3 of semester 2 academic year 2019 at Banphomoonpeaphow School under Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 4. It is an outdoor experiment group throughout local play

activities in ASEAN countries lesson plans, The behavior observation form before and after research, On the development of cooperative behavior in early childhood. The statics for analyzing the data were mean, standard deviation and t-test.

The briefly results of the research are as follows; Early childhood children who have been organizing local play activities in ASEAN countries. After the trial, There was a higher development of cooperative behavior than before the experiment. The mean before the experiment was 2.10 and mean post-test of 2.89 With statistical significance level of .05

Keywords: Cooperative; Play activities; Behavior

บทนำ

มนุษย์เกิดมาต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา ซึ่งปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อ ๆ ไปเด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าวของ ศ.ดร.เจมส์ เจ เอเดแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. 2546 ที่ว่า "การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว" ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีมีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่ง และเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤติของประเทศไทย ที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐและทุกภาคส่วน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ครูผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากรพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคศาสนาและภาคธุรกิจ จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2562 : 1)

มนุษย์เราเป็นสัตว์สังคม ไม่มีใครสามารถอยู่ได้ด้วยตัวคนเดียว การอยู่ในสังคมร่วมอาศัยกับผู้อื่นจึงเป็นพฤติกรรมสำคัญ ดังที่ในประเทศสหรัฐอเมริกาแนวคิดเรื่อง "ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21" ได้ถูกพัฒนาขึ้น โดยภาคส่วนที่เกิดจากวงการนอกการศึกษา ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิล บริษัทไมโครซอฟ บริษัทวอลล์สตรีต องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า เครือข่าย P21หน่วยงาน

เหล่านี้มีความกังวลและเห็นความจำเป็นที่เยาวชนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 จึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น สามารถสรุปทักษะสำคัญอย่างย่อ ๆ ที่เด็กและเยาวชนควรมีได้ว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 3 R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน (Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4 C อันได้แก่ Creativity and Innovation (คิดสร้างสรรค์) Critical Thinking and Problem Solving (คิดวิเคราะห์) Communication (ติดต่อสื่อสาร) Collaboration (ร่วมมือร่วมใจ) (กระทรวงศึกษาธิการ 2557) ซึ่งหากเด็กบางคนไม่มีทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เนื่องจากไม่ได้รับการพัฒนาในเรื่องนี้มาก่อน อาจทำให้มีปัญหาบ้างในการปรับตัวเองเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ การร่วมมือในการทำกิจกรรมกับผู้อื่น นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้เด็กอายุ 3-6 ปี มีความพร้อมในการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 12 ประการ ได้แก่ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน, มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว, มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย, อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตามเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข, ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย, มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้, มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์, มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย จากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 12 ประการนั้น คุณลักษณะข้อที่ 8 อันได้แก่ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตามเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของการพัฒนาทุกด้าน เด็กควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทำงานร่วมกัน หากเด็กไม่ได้รับโอกาสให้ทำงานร่วมมือร่วมใจกับผู้อื่น เด็กก็จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างยากลำบาก และในอนาคต ก็จะยากต่อการปรับตัวกับสังคมใหม่ ยากต่อการทำงานเป็นหมู่คณะ และจะส่งผลเสียต่อไปในอนาคต ดังนั้น การทำงานแบบร่วมมือจะสร้างแรงจูงใจให้เด็กในการเรียน เพิ่มความรู้สึกในทางบวก ลดความรู้สึกโดดเดี่ยว พัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง รู้จักตนเองมากขึ้น ตลอดจนการตระหนักว่าตนเองได้รับการยอมรับและเอาใจใส่จากสมาชิกอื่นในกลุ่ม การให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น เด็กจะเกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอีกทั้งทักษะการทำงานกลุ่มสิ่งเหล่านี้จะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น (กัญญณัฐ นฤฤทธิ์ 2560 : 23)

ปี พ.ศ. 2558 เป็นจุดเริ่มต้นที่ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ดังนั้น มีความจำเป็นที่ทุกคนในชาติ ในทุกระดับการศึกษา ต้องมีความรู้เกี่ยวกับความหมายของ คำว่า อาเซียน รู้จักเรื่องราวต่าง ๆ ของประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ของประชาคมอาเซียน ทั้งประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และ

วัฒนธรรมของประเทศเหล่านี้ ที่จะทำให้เข้าใจ เข้าถึงและร่วมมือกันทำงานร่วมกัน สร้างวิถีทางในการพัฒนาประเทศในกลุ่มไปด้วยกัน การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาคน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และมีเจตคติ เหมาะกับการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์ 2558) ซึ่งในประชาคมอาเซียนแต่ละประเทศสมาชิกจะมีการละเล่นในประเทศของตัวเอง และถ่ายทอดการเล่นตามแต่ละวัฒนธรรมของแต่ละประเทศตามแบบวิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิตของคนในประเทศนั้น ๆ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของกลุ่มชนในอาเซียน ทั้งด้านความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ และประโยชน์ของการละเล่นพื้นบ้านซึ่งการเล่นเป็นหนึ่งในกิจกรรมกลางแจ้งที่สามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาผู้เรียนได้ การเล่นพื้นบ้านแต่ละเกมมีวิธีการเล่นที่แตกต่างกันทั้งวิธีการเล่นและสถานการณ์ในการเล่นอาจมีการปะทะกัน หรือไม่เป็นไปตามใจคาดหวัง โดยมีสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแบ่งวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน สมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย (จอห์นสัน และ จอห์นสัน Johnson and Johnson. 2002 : 3-4 อ้างถึงใน รสรินทร์ ขุนแก้ว 2557 : 7) เช่น การเล่น Boa Beracon (ลูกบอลพิช) ของประเทศมาเลเซียที่ในการเล่นต้องมีการขว้างลูกบอลให้โดนฝ่ายตรงข้าม (พิรวัฒน์ ชลเจริญ 2557 : 30) ผู้เล่นก็ต้องรู้จักคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม ขณะเล่นและต้องใส่ใจผู้อื่นขณะเล่นโดยการไม่ขว้างลูกบอลนอกเหนือกติกาเพื่อไม่ให้ผู้อื่นบาดเจ็บขณะเล่น หรือเกม Tiger Eat Cow (เสือกินวัว) ของประเทศบรูไนดารุสซาลามในการเล่นอาจมีการปะทะกันในขณะวิ่งฝ่าวงล้อมเข้าไปจับคนเป็นวัว (พิรวัฒน์ ชลเจริญ 2557 : 36) ผู้เล่นทุกคนก็ต้องรู้จักควบคุมอารมณ์และแสดงออกให้เหมาะสม อีกทั้งต้องมีความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักขอบคุณ ขอโทษกันตามสถานการณ์ และรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มีน้ำใจแก่เพื่อนในกลุ่มและเพื่อนฝ่ายตรงข้าม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาผู้เรียนให้กลายเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตรวมทั้งแนวคิดของการจัดกิจกรรมการเล่นอาเซียนที่มีส่วนในการช่วยพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็ก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลของการจัดกิจกรรมการเล่นโดยใช้การเล่นอาเซียนที่มีต่อพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กระดับปฐมวัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการเล่นในประเทศอาเซียน

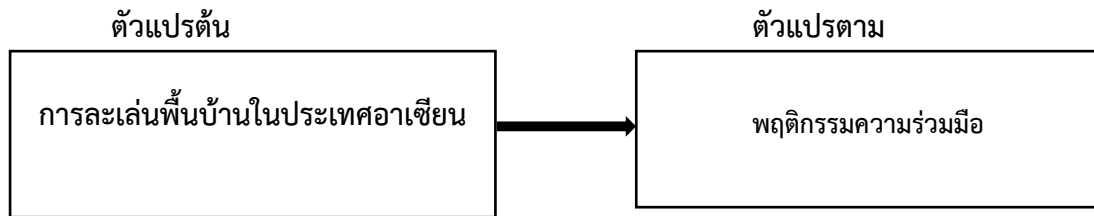
สมมุติฐานงานวิจัย

พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่นในประเทศอาเซียนสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเล่นในประเทศอาเซียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือโดยใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโพธิ์มูลเพี้ยเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จังหวัดอุบลราชธานี โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังรูปที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษากับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 และนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านโพธิ์มูลเพี้ยเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน จำนวน 24 ชุด ประกอบด้วย การเล่นเสือข้ามห้วย (Luksong – Tink) กาฟักไข่ (Tumbang Preso) ปิดตาตีหม้อ (Pukpok Palayok) ชักเย่อ (Hilahang Lubid) โยนห่วงยางลงเสา (Throwing Hoops Into Poles) ดมดอกไม้ ลูกบอลพิช (Bola Beracun) ดึงกัน (Choi Keo Nhau) แมวไล่หนู (Meo Duoi Chout) ม้าก้านกล้วย (Song No Lop) เสือกินวัว (Tiger Eat Cow) ยิงหนังสติ๊ก (Sling Shot) บอลลูนโป้ง (Calah Asin) ขโมยเจ้าสาว (Pongrot Koun Kramom) ลิงขโมยที่นั่ง (Sva Dandem Ti) เกมจับโกนแขน การเล่นเกมเรืออวกาศ หมาอย่างถิ่นลาว วีรชีขาวสาร งูกินหาง ทอยเส้น เป่าหนังยาง (Blowing Rubber Bands) มอญซ่อนผ้า อ้ายเข้าอ้ายโง่ ปิดตาทาย (Kuching Buta)

2. แผนการจัดประสบการณ์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน จำนวน 24 แผน แผนละ 20 นาที ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วันซึ่งเป็นวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ในช่วงเวลา 09.00-09.20 น.

3. แบบสังเกตพฤติกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสังเกตทักษะความร่วมมือของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากการบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้ผู้สังเกตจำนวน

1 คน

2. เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 13 คน โดยใช้แบบสังเกตทักษะความร่วมมือของเด็กปฐมวัย ผ่านกิจกรรม 1 กิจกรรม

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบสังเกตฉบับเดิมโดยใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียนกิจกรรมเดิมกับที่ทำการทดสอบก่อนเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือโดยใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน ปรากฏผลดังนี้

1. พฤติกรรมความร่วมมือของเด็ก โดยรวม หลังการใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน ในระดับดีและจำแนกรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก 3 ด้าน คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก การมีน้ำใจ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

2. พฤติกรรมความร่วมมือของเด็ก โดยรวม หลังการใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน สูงขึ้นกว่าก่อนการใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยผลการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัย โดยใช้การเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน หลังการทดลอง มีการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือ แตกต่างจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 2.10 และค่าเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 2.89 ตามภาพรวม เมื่อดูผลการวิเคราะห์ข้อมูลภายในกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน พบว่าเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือ สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

2. ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมตามขั้นตอนและกระบวนการอย่างเป็นระบบโดยศึกษาเอกสารแนวคิดหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนตลอดจนการศึกษาข้อมูลจากผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญเมื่อสร้างชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านนั้นก่อนนำไปใช้จริงอันได้แก่ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องความครอบคลุมและความตรงของเนื้อหาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับเยาวพา เดชะคุปต์ (2550 : 15 อ้างถึงใน สุปราณี แก้วชุมเหล็ก 2559 : 49) ได้ให้ความหมายของการเล่นพื้นบ้านว่า เป็นกิจกรรมที่เด็กเล่นด้วยความสมัครใจ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินใน ขณะที่เด็กได้นั้นเด็กจะเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการ

ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง สอดคล้องกับ สุจิตรา จรรยา (2550 : 36 อ้างถึงใน สุปราณี แก้วชุมเหล็ก 2559 : 49) ให้นิยามการเล่นเป็นส่วนสำคัญของชีวิตเด็ก ธรรมชาติของเด็กจะชอบเล่น เด็กจะเกิดการเรียนรู้ขณะเล่น ได้สำรวจค้นหา ทดลองสิ่งใหม่ ๆ ส่งผลให้เด็กมีความเจริญงอกงามพัฒนาการครบทุกด้าน นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2551 : 23 อ้างถึงใน สุปราณี แก้วชุมเหล็ก 2559 : 49) สรุปว่าการละเล่นพื้นบ้านเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตของชาวบ้านในชนบท ซึ่งมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง หรือ จากกลุ่มคนสมัยหนึ่งไปอีกสมัยหนึ่งโดยอาศัยปากต่อปากเป็นสำคัญ การรวมกลุ่มของมนุษย์ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน พักผ่อน สนุกสนานรื่นเริง การละเล่นพื้นบ้านที่ชาวบ้านสร้างขึ้นสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มชนในท้องถิ่น ชาวบ้านยึดมั่นในศาสนาและการประกอบพิธีกรรม นอกจากนี้ การละเล่นพื้นบ้านยังถือเป็นกิจกรรมทางสังคม ซึ่งทำให้คนเล่นมีโอกาสพบปะสัมพันธ์ พูดคุย และเล่นสนุกสนานร่วมกันก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ชีวิตสดใสเบิกบาน มีสุขภาพกายและจิต สอดคล้องกับ อารมณ์ สุวรรณपाल (2552 : 523 อ้างถึงใน สุปราณี แก้วชุมเหล็ก 2559 : 50) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การเล่น” ดังนี้ “การเล่น” คือกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะเล่นตามใจชอบ ได้ค้นคว้าทดลองด้วยตนเอง ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีผู้สอน สิ่งเหล่านั้นจะช่วยให้เด็กพร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตในอนาคต “การเล่น” คือ การพักผ่อนชนิดหนึ่งของเด็ก เกิดความเพลิดเพลินจากการเล่น จึงเป็นการพักผ่อน ในตัวด้วย “การละเล่นของเด็ก” หมายถึง การกระทำของเด็กที่ทำไปด้วยความสนุกสนาน หรือผ่อนคลายอารมณ์ให้เพลิดเพลิน สอดคล้องกับ คำว่า “การละเล่น” ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปีพุทธศักราช 2542 หมายถึง มหรสพต่าง ๆ การแสดงต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานรื่นเริง ส่วนคำว่า “พื้นบ้าน” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายไว้ว่า เฉพาะถิ่น เช่น ของพื้นบ้าน มักใช้เข้าคู่ กับคำพื้นเมือง เป็นพื้นบ้านพื้นเมือง เมื่อมีการนำคำทั้งสองส่วนนี้มารวมกัน แปลตามความของ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน “การละเล่นพื้นบ้าน” ย่อมหมายถึง การแสดงที่เกิดขึ้นจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างขึ้นเพื่อความสนุกสนานรื่นเริง มีเอกลักษณ์เป็นไปตามลักษณะท้องถิ่นนั้น ๆ นอกจากนี้ยังมีความหมายของ “การละเล่นพื้นบ้าน” (วิเชียร เกษประทุม 2550 : 54) สอดคล้องกับฟาลาตี หมาดเต๊ะ (2557 : 20) การละเล่นพื้นบ้านของไทยหมายถึง การละเล่นที่ผู้เล่นต่างสมัครใจมีการเคลื่อนไหวในกิริยาต่าง ๆ เน้นความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการถ่ายทอดของคนไทย สืบต่อกันมาจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง มีกฎกติกาที่ไม่ซับซ้อน สามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ และมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อเด็กได้เล่นคนเดียวหรือเป็นกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อมในพัฒนาการด้านต่าง ๆ ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา อีกทั้งมีส่วนช่วยพัฒนาให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้อีกทางหนึ่งด้วย และสอดคล้องกับ สุปราณี แก้วชุมเหล็ก (2559 : 50) การละเล่นพื้นบ้าน หมายถึง การละเล่นที่สืบต่อกันมามีกฎกติกาต่าง ๆ ใช้ผู้เล่นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป วัสดุที่ใช้ในการเล่นหาได้ง่ายในท้องถิ่น ส่วนมากจะเป็นวัสดุจากธรรมชาติ บางเกมจะมีบทร้องและคำคล้องจองสั้น ๆ ประกอบการเล่น ทำให้ผู้เล่นเกิดความสนุกสนาน และเป็นการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน

ดังนั้นการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในประเทศอาเซียน เป็นการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาการเรียนรู้พฤติกรรมความร่วมมือ ซึ่งเด็กปฐมวัยมีการแบ่งหน้าที่กันทำงานกันอย่างชัดเจนโดยยึดถือผลประโยชน์ของกลุ่ม เกิดการมีน้ำใจช่วยเหลือกัน เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบในส่วนหน้าที่ของตน โดยจะถือว่ามีประสบการณ์ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. อุปกรณ์การเล่นควรมีความคงทนกว่านี้
2. ควรศึกษาว่าพฤติกรรมความร่วมมือสามารถบูรณาการกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้อย่างไร
3. ควรประยุกต์การจัดกิจกรรมให้สามารถนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้เป็นอุปกรณ์ได้

เอกสารอ้างอิง

- กัญญณัฐ นฤทุกข์. (2560). พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การประกอบอาหารโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- กัญญณัฐ พลอยกระจำ. (2557). พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการปั้นแบบกลุ่ม. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 15 (2), 85-92.
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยสวนดุสิต. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ฉวี บุญทูล. (2557). ผลการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พีรวัฒน์ ชลเจริญ. (2557). ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านอาเซียนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา และพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พาลาตี หมดเต๊ะ. (2557). ผลของการฝึกการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตนรินทร์.
- รุ่งนภา จำปาเทศ. (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้กิจกรรมเกมการเล่นพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมด้านการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- รสรินทร์ ขุนแก้ว. (2557). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อทักษะการทำงานกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย. สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

สุปราณี แก้วชุมเหล็ก. (2559). การพัฒนาการจัดประสบการณ์การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่นพื้นบ้าน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สุมาลี บัวหลวง. (2557). ผลของการใช้เกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

การพัฒนาทักษะการคิดทางบวกสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมแนวทางการเรียนรู้ด้วยจิตศึกษา

Developing Positive Thinking Skills for Early Childhood

with Mental Education Guided Learning Activities

วราภรณ์ พรหมสอน, ธิติสุดา ตันเชื้อ, เมธาวิ อรรถาเวช และธิดารัตน์ จันทะหิน

Waraporn promson, Thitisuda tonchuea, Mathawee Atthawet and Thidarat Jantahin

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี

Faculty of Education Ubonratchathani Rajabhat University, Ubonratchathani

E-mail: Motnw4@gmail.com

Received June 27, 2023; Revised June 29, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการคิดทางบวกของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมจิตศึกษา ก่อนและหลังการทดลอง 2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดทางบวกของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมจิตศึกษา ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย การศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษากับเด็กปฐมวัย ชาย – หญิง อายุ 5 ขวบ ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 และปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านด้ามพริก ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 11 คน เป็นกลุ่มทดลอง ที่ทำการจัดกิจกรรมโดยใช้การจัดการเรียนรู้จิตศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้ (1.) ผลวิเคราะห์การใช้กิจกรรมจิตศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการคิดทางบวกของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านด้ามพริก ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีได้ (2.) หลังการใช้กิจกรรมจิตศึกษาช่วยให้เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดทางบวกสูงกว่าก่อนการพัฒนา คะแนนความแตกต่างก่อนและหลังการพัฒนามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ: ความร่วมมือ; การละเล่น; พฤติกรรม

Abstract

The objectives of this research were to: 1) Study the positive thinking of early childhood Who received mental education activities before and after the experiment; 2) Compare the positive thinking ability of early childhood Who received mental education activities before and after the experiment. Research target group: This study Conducted a study with 11 male and female preschool children aged 5 years studying in Kindergarten level, semester 2, academic year

2019, Ban Mak Pha School, Kham Yai Sub-district, Muang District, Ubon Ratchathani Province, is an experimental group organized activities using mental education learning management. The instrument for collecting the data were mean ($\bar{x}$), standard deviation and T-test statistics.

The results of the research are as follows: (1) The results of analysis of the use of psycho-educational activities can improve the positive thinking skills of early childhood. Kindergarten Year 2, Ban Mak Pha School, Kham Yai Sub-district, Muang District, Ubon Ratchathani Province. (2) After using psycho-education activities, early childhood children have higher positive thinking skills than before development. The difference score before and after development was statistically at 0.5 level of significance.

Keywords: Cooperative, Play activities, Behavior

บทนำ

มนุษย์เกิดมาต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา ซึ่งปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อ ๆ ไปเด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าวของ ศ.ดร.เจมส์ เจ. เอดแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. 2546 ที่ว่า "การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว" ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตและการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีมีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่ง และเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤติของประเทศไทย ที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐและทุกภาคส่วน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ครูผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากรพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคศาสนาและภาคธุรกิจ จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2562 : 1)

เป้าหมายที่แท้ของการศึกษา คือ การเปลี่ยนผู้เรียนจากผู้ไม่รู้สู่ผู้รู้และผู้เป็น ที่เห็นได้จากการมีวิธีคิด จิตสำนึกที่เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตอนที่ยังไม่รู้และเกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่า การศึกษาที่เป็นอยู่ในสังคมปัจจุบันนั้นสร้างผู้เรียนให้เป็นเพียงผู้จำ ล้วนเป็นเพียงการจำเพื่อนำไปสอบ สร้างให้ผู้เรียนมีสภาพเป็นตำราที่เดินได้ โดยไม่ได้นำเอากระบวนการ “การเปลี่ยนคน

สร้างสรรค์สังคม” มาเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษา คำถามที่เกิดขึ้นตามมา คือ หากการศึกษาที่เป็นอยู่พาเราไปสู่ทางออกของปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ไม่ได้ หนำซ้ำกลับยิ่งสร้างปัญหาใหม่เพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ เพราะวิธีการศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นการศึกษาที่สร้างให้คิดแบบแยกส่วน หล่อหลอมให้คนมีจิตสำนึกการแข่งขัน และยึดเอาตนเอง หรือหมู่พวกของตนเป็นศูนย์กลาง สารพันปัญหาที่มีมิติความรุนแรงระดับโลกที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ เช่น ภาวะโลกร้อน วิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ ส่วนปัญหาความแตกต่างทางความคิดทางด้านการเมืองจนกลายเป็นความแตกแยกก็เป็นปัญหาที่พบได้ทั้งในระดับประเทศ และในระดับบุคคล ก็ยังพบว่าคนในยุคนี้ “ทุกอย่าง สุขยาก” ทั้งนี้ล้วนเกิดขึ้นมาจากการที่ปัจเจกบุคคลขาดสำนึกที่ดีและขาดซึ่งความตระหนักถึงภาวะหน้าที่ของตนที่มีต่อมวลมนุษยและสรรพสิ่งในธรรมชาติ พอกล่าวถึงสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และโจทย์การศึกษาแบบไทย ไม่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาผู้เรียนได้ตามการเปลี่ยนแปลง คงมีคำถามตามมาว่า “จะอย่างไร” และ “มีวิธีการอย่างไร” กระบวนการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเน้นให้ผู้เรียนอยู่กับความจริงสูงสุด ที่เมื่อเข้าถึงแล้วจะก่อเกิดอิสรภาพความสุข ความรักเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติ อันเป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การศึกษาเช่นนี้จึงเป็นการศึกษาที่ต้องพัฒนามนุษย์อย่างเป็นองค์รวม เป็นการพัฒนาปัญญาภายใน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและส่งผลกระทบต่อชีวิตด้านในของผู้เรียนจนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่าน จิตศึกษา คือการพัฒนาปัญญาภายใน เป็นอีกหนึ่งในวิธีการเรียนรู้ที่นำผู้เรียนไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะพิเศษ คือมุ่งไปที่การพัฒนาชีวิตโดยการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก จากรากฐานของการปฏิบัติฝึกฝนจริงการสร้างความเป็นชุมชนและวิถีชุมชน การใช้จิตวิทยาเชิงบวกผ่านกิจกรรมจิตศึกษา (กัมพล เจริญรัก)

หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 คือการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน คิดเป็น วิเคราะห์เป็น และสร้างองค์ความรู้ได้ สามารถส่งผลให้บุคคลเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและเต็มศักยภาพแห่งตนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ครูและสถานศึกษาต้องนำไปสู่การปฏิบัติ คือการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นการท่องจำทำตาม โดยมีครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเอาชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (นภเนตร ธรรมบวร. 2544: 1) การใช้ความคิด มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพราะชีวิตที่จะเป็นปกติสุข และการประสบผลสำเร็จในชีวิต เป็นผลมาจากประสิทธิภาพของการคิด (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2541: 2) สอดคล้องกับอรรถพรณ พรสีมา ที่กล่าวว่าผู้ที่มีทักษะการคิดระดับสูง มีเหตุ มีผล มีวิจารณ์ญาณที่ถูกต้องเหมาะสมหรือมีความคิดสร้างสรรค์จะได้รับการยกย่องจากสังคม และจะเป็นผู้นำสังคมไปสู่ความเจริญก้าวหน้า (อรรถพรณ พรสีมา. 2543: 1) เด็กปฐมวัยและการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่จะต้องพัฒนาเป็นอย่างมาก และทักษะด้าน “การคิด” เป็นความสามารถที่อยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคน แต่จะมีความแตกต่างกันในแง่ของคุณภาพในการคิด บางคนคิดแล้วได้สิ่งที่มีประโยชน์ บางคนคิดแล้วได้สิ่งที่เป็นโทษ คนที่คิดแล้วได้สิ่งที่เป็นประโยชน์เรียกได้ว่าคนนั้นคิดเป็น การคิด

เป็น เป็นศักยภาพที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 22) ความสามารถในการคิดของมนุษย์ไม่ใช่พรสวรรค์ไม่ใช่ความเป็นอัจฉริยะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เป็น ศักยภาพที่สามารถเรียนรู้ และพัฒนาได้อย่างไม่มีสิ้นสุด (ชาติ แจ่มนุช. 2545: 73) การคิดเป็นกลไกสำคัญของสติปัญญาที่สร้างความเจริญงอกงามขององค์ความรู้และผลิตผลทางสติปัญญาที่เกิดคุณอนันต์ คนคิด เป็น คิดแบบยลจะทำงานได้มีประสิทธิภาพมากกว่าคนคิดไม่เป็น คิดหยาบ คิดไม่มีเหตุผล (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547ก: 46) สังคมที่มีนักคิดมาก ๆ จะเป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ทางด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์ การค้า การศึกษา และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จนกระทั่งได้รับยกย่องให้เป็นผู้นำสังคมโลก ประเทศที่พัฒนาแล้วต่างสนใจและใช้งบประมาณมหาศาลในการพัฒนานักคิด เพื่อพัฒนาเยาวชนให้สามารถคิดในระดับสูง (อรพรรณ พรสีมา. 2543: 1) การสอนคิดอาจมีหลายวิธี แต่ วิธีการสอนหนึ่งคือ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้จะทำให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ กำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยต้องการค้นหาคำตอบ เพื่อจะอธิบายปัญหานั้นตามขั้นตอนการ สังเกต การอธิบาย พยากรณ์และทดสอบ และการนำความรู้ไปใช้ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดใน ขณะเดียวกันก็ฝึกให้ผู้เรียนใช้คำถาม เพื่อแสวงหาคำตอบด้วย (วิระยุทธ วิเชียรโชติ. 2524: 68) ซึ่งวิธีการนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหา ใช้กระบวนการทางความคิดหาเหตุผล จนค้นพบความรู้หรือแนวทางใน การแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยอาศัยกระบวนการ จะช่วยพัฒนา ความคิดของนักเรียนได้ เพราะในแต่ละกระบวนการ จะมีขั้นตอนของการคิดตามลำดับ (อารี ภูสุวรรณ. 2538: 8) จากการศึกษางานวิจัย มีผู้นำวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้มาใช้เพื่อส่งเสริมกระบวนการ คิดให้กับนักเรียน เช่น มาเรีย(Maria. 1981) ได้ประเมินประสิทธิภาพการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในกลุ่มนักเรียน เกรด 4 - 6 พบว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ เรียนด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้แตกต่างและสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับพิชิต แสงลอย (2522 : 25 - 43) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสอนแบบ สสวท.กลับแบบสืบเสาะหาความรู้ ที่มีผลต่อความคิด สร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาปีที่2 ผลวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ ได้รับการสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้มีความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบ สสวท. อย่างมีนัยสำคัญ จากงานวิจัยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่ง เป็นการคิดที่เน้นการคิดริเริ่มและการคิดที่หลากหลายในการสอนคิดส่วนใหญ่จะเป็นการสอนให้เด็กมี ความคิดแบบใดแบบหนึ่งแต่การคิดอีกด้านหนึ่งคือการคิดทางบวก การคิดทางบวก หมายถึงความคิดในแง่ ดี ที่เรามีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว หรือที่มีต่อบุคคลอื่นและรวมถึงการมีทัศนคติที่ดีด้วย การสร้างความคิด ทางบวกสำหรับเด็กทำได้โดยการที่บุคคลรอบข้างเด็กต้องมีพฤติกรรมในทางบวก ทั้งการพูดคุย ปฏิสัมพันธ์ การปฏิบัติต่อเด็ก หรือการปฏิบัติระหว่างผู้ใหญ่ด้วยกัน เพราะเมื่อเด็กได้รับการปฏิบัติทางบวก หรือการ เข้าถึงทางบวก เด็กจะมีบุคลิกภาพที่เป็นคนที่มีความภูมิใจในตน (Self - esteem)สูง สามารถควบคุม อารมณ์ตนเองได้ (ปานใจ จิราณุภาพ. 2543:34 -36) ความคิดทางบวกจึงเป็นพื้นฐานของการสร้าง สติปัญญาให้คนเราเกิดการคิดแก้ปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นจุดริเริ่มสร้างสรรค์ใน

การคิด ประดิษฐ์ ค้นคว้าหาแนวทาง และส่งผลออกมาในรูปสร้างสรรค์ เกิดประโยชน์สุข การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์ ย่อมทำให้บุคคลมีความฉลาดทางอารมณ์ พร้อมทั้งจะเผชิญและยอมรับในสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นแก่ตน บุคคลอื่น ๆ และต่อสังคมได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถบริหารจัดการตนเอง รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมี ประสิทธิภาพ (นิภา แก้วศรีงาม. 2547 : 76)

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้กิจกรรมจิตศึกษาเพื่อพัฒนาความคิดทางบวกสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเพิ่มทักษะประสิทธิภาพในการคิดของเด็กให้เด็กได้ฝึกคิดทางบวกต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคมทำให้ประสบผลสำเร็จในการคิดทางบวก อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในการที่จะพัฒนาความคิดที่ดี ที่จะเปลี่ยนความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง บุคคลอื่นและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการคิดทางบวกของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมจิตศึกษาก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดทางบวกของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมจิตศึกษาก่อน

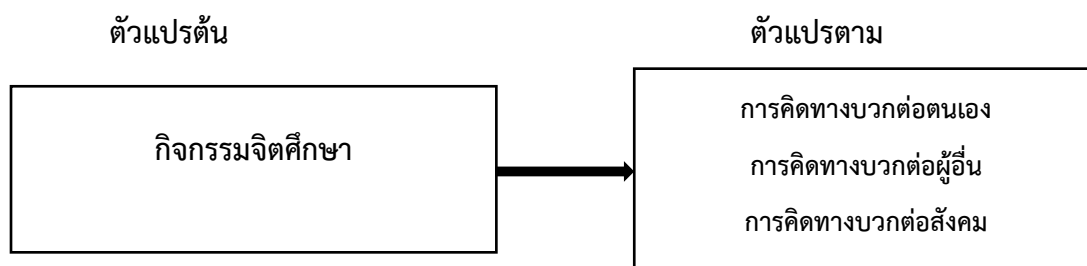
และหลังการทดลอง

สมมติฐานงานวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จิตศึกษา มีความสามารถในการคิดทางบวก หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมจิตศึกษาและเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติมีความสามารถในการคิดทางบวกแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดทางบวกสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมแนวทางการเรียนรู้ด้วยจิตศึกษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังรูปที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ ทำการศึกษากับเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุ 5 ขวบ ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เครื่องมือทดลองและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แผนการจัดการพัฒนาการคิดทางบวกด้วยกิจกรรมจิตศึกษา
2. แบบทดสอบการคิดทางบวก ได้แก่ การแสดงออกทางบวก 3 ด้าน การคิดทางบวกต่อตนเอง การคิดทางบวกต่อผู้อื่น และการคิดทางบวกต่อสังคม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ทีมผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลด้วยตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยทีมผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ระหว่างวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2563 มีขั้นตอนในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบทดสอบการคิดทางบวกก่อนการจัดกิจกรรมกับนักเรียน
2. ดำเนินการสอนตามขั้นตอนของการใช้แผนการพัฒนาการคิดทางบวกด้วยกิจกรรมจิตศึกษาจำนวน 24 กิจกรรม
3. โดยให้เด็กทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบการคิดทางบวกแบบเดิมไปทดลองอีกครั้ง
4. นำผลแบบทดสอบการเรียนรู้ ทั้ง 2 ครั้ง มาเปรียบเทียบให้คะแนนแล้ว นำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาทักษะการคิดทางบวกของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมจิตศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์การใช้กิจกรรมจิตศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการคิดทางบวกของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีได้
2. หลังการใช้กิจกรรมจิตศึกษาช่วยให้เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดทางบวกสูงกว่าก่อนการพัฒนา คะแนนความแตกต่างก่อนและหลังการพัฒนามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมจิตศึกษา สามารถพัฒนาทักษะการคิดทางบวกได้ และหลังการใช้กิจกรรมจิตศึกษาช่วยให้เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดทางบวกสูงกว่าก่อนการพัฒนา คะแนนความแตกต่างก่อนและหลังการพัฒนา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมาภรณ์ทองสุข (2550: 74) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดทางบวกสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีความสามารถในการคิดทางบวกสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลการทดลองนี้ยังสอดคล้องกับ รัชดา ชื่นจิตอธิรมณ์ (2550: 57) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดของเด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมฝึกคิดตามแนวคิดของเดอบีโน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการคิดของเด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้ทำกิจกรรมฝึกการคิดตามแนวคิดของเดอบีโน มีความสามารถการคิดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นอกจากผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผู้วิจัยอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีเหตุผลอื่นที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจาก

1. กิจกรรมจิตศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการ ขั้นตอนการวิจัยคือผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญ 2 คน นำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นนำไปใช้จริง
2. ผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมจิตศึกษาโดยผ่านขั้นตอนและกระบวนการอย่างมีระบบ และวิธีการที่เหมาะสมเริ่มจากการเรียบเรียงเนื้อหา การศึกษาหลักสูตร และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านการคิดทางบวก วิเคราะห์เนื้อหา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แล้วดำเนินการสร้างตามหลักการ

ข้อเสนอแนะ

1. การนำกิจกรรมจิตศึกษาไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้และสอนตามเนื้อหาก่อนขณะที่เด็กปฐมวัยทำกิจกรรมครูต้องคอยดูแลให้คำแนะนำช่วยเหลือ และเมื่อเด็กปฐมวัยทำเสร็จครูต้องตรวจผลงานแจ้งให้เด็กทราบและแก้ไขข้อบกพร่องในทันที
2. เมื่อตรวจผลงานหากพบว่าเด็กปฐมวัยยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ ควรให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง และจึงให้ใช้กิจกรรมจิตศึกษาในกิจกรรมต่อ ๆ ไป

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2527). รายงานการศึกษารูปแบบการเรียนการสอน.(อัตสำเนา) คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545ก,มกราคม). การสอนเด็กปฐมวัยเรื่องระดับอนุบาล. การศึกษาปฐมวัย.6(1) : 40-41.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545ข). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : เอดิสัน เพรส โปรดักส์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547ก,ตุลาคม). การสอนเด็กปฐมวัยให้คิด. การศึกษาปฐมวัย. 8(4) : 46.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547ข). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2548,เมษายน). การคิด. การศึกษาปฐมวัย. 9(2) : 29 – 36.เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.

จำนง วิบูลย์ศรี. (2536). อิทธิพลของภาษาต่อการคิดเชิงเหตุผลในเด็กไทย. พิมพ์ครั้งที่2.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิรพร ไชยเผือก. (2540). ผลของการใช้กิจกรรมการเล่นทรายเปียกที่มีต่อ ทักษะการคิดของเด็กปฐมวัย. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมสำเนา.

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์.(2530). การฝึกสมรรถภาพสมองเพื่อพัฒนาคุณภาพการคิด. ปรินญาศึกษาดุสิตบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประวิตร ชูศิลป์.(2524).หลักการประเมินผลวิชาวิทยาศาสตร์.กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศกรรมการฝึกหัดครู.

ปานใจ จิราณภาพ. (2542,ตุลาคม). สอนอย่างไรให้เกิดความคิดเชิงบวก. การศึกษาปฐมวัย.3(4): 21.

ปานใจ จิราณภาพ. (2543,มกราคม). พูดอย่างไรจะสร้างความคิดเชิงบวกแก่เด็ก. การศึกษาปฐมวัย. 4(1):34.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ:เอพีกราฟฟิกส์ดีไซด์

เสาวนีย์ จันท์ที. (2546). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากธรรมชาติตาม รูปแบบจิตปัญญาที่มีต่อการรับรู้การ
อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย.ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อุดมสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบวนการคิด. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิชย์.

วิเชียร ไชยบัง (2555: 21). โรงเรียนนอกกะลา. พิมพ์ครั้งที่12. 2558

การจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF
ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย
Arrangement of fun experimental activities with science to promote EF
brain skills in self-regulation of preschool children

รัตนาพร จ้าวทอง และจันทิมา เคลือบสำราญ

Rattanaporn Ngatong and Jantima Klubsumran

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี

Faculty of Education Ubonratchathani Rajabhat University, Ubonratchathani

E-mail: jantima.k@ubru.ac.th

Received June 27, 2023; Revised June 29, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยโดยจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนม่วงสามสิบ (อำนวยปัญญา) จำนวน 22 คน เด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 15 นาที รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบทดสอบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยจำนวน 12 ข้อ แผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 24 แผน กิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ จำนวน 24 กิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่า (1.) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง โดยการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีพัฒนาการทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2.) ทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09 หลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04 แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีคะแนนทักษะสมอง EF หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กิจกรรม; วิทยาศาสตร์; ทักษะสมอง

Abstract

The purpose of this research was to promote self-regulation EF skills of preschool children by organizing fun experiments with science ideas to compare children's self-regulation EF skills. Early childhood before and after organizing fun experimental activities thinking with science. The sample group used in this research They are early childhood children, male and female, aged between 4-5 years old, who are studying in Kindergarten 2, Room 1, Semester 1. academic Year 2022, Muang Sam Sip School (Amnuai Panya), 22 students. The sample group of early childhood children was organized. Fun experimental activities with science for 8 weeks, 3 days a week, 15 minutes per day, total duration Total 24 times Tools used in research is an EF brain skills test for self-regulation of preschool children. Amount 12 items Plans for activities, fun experiments with science for early childhood children, amounting to 24 plans 24 fun science experiments.

The results showed that (1.) Early childhood children who were encouraged to develop EF brain skills in self-regulation by organizing experimental activities. Fun thinking with science had statistically significant improvement in EF self-regulation skills at level .05 (2.) EF brain skills in terms of self-regulation of early childhood children who received fun thinking activities with the science before the activity had a mean score of 2.20 and a standard deviation of 0.09 after the activity. Organized activities had a mean score of 2.77 and a standard deviation of 0.04, indicating that preschool children who received the fun thinking with science experiment activity had higher brain EF scores after the activity than before the activity. Organized activities with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Activities; Science; Brain Skills

บทนำ

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและการพัฒนาในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับการพัฒนาในช่วงวัยต่อ ๆ ไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ ซึ่งสมองของเด็กวัยนี้จะเจริญเติบโตและมีน้ำหนักถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ หากเด็กได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าวของ ศ.ดร.เจมส์ เจ เอกแมน ที่ว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 1) เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทั้ง

4 ด้าน ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้เหมาะสมตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป

ทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องวางรากฐานตั้งแต่ระดับปฐมวัย คือการพัฒนาทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตให้สำเร็จ หรือ Executive Functions (EF) เป็นความสามารถระดับสูงของสมองและจิตใจในการควบคุมความคิด อารมณ์ และการกระทำ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายได้ ช่วงอายุ 3-6 ปี เป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา EF เนื่องจากสมองมีอัตราเติบโตก้าวหน้าของการพัฒนา EF มากกว่าช่วงวัยอื่น การพัฒนา EF ที่ถูกต้อง ถูกจังหวะเวลา จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการสร้างให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนคุณภาพที่คิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหาเป็น อยู่กับผู้อื่นเป็น และมีความสุขเป็น เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ จะช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกคิดด้วยตนเอง ฝึกสังเกต คิดวางแผน แก้ไขปัญหาจากการได้ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้จากประสบการณ์ที่หลากหลาย คำนึงถึงการสร้างการเรียนรู้แก่เด็กตามความเหมาะสมของช่วงวัย โดยเฉพาะระดับปฐมวัยที่ไม่ควรเร่งเรื่องอ่านเขียนซึ่งเป็นการกดทับทักษะด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะทักษะความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา (วีระพันธ์ สุพรรณไชยมาตย์, 2559) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบัน RLG (2561) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะเพื่อจัดการชีวิตให้สำเร็จหรือ Executive Function (EF) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม 9 ทักษะ คือ กลุ่มทักษะพื้นฐาน ได้แก่ ทักษะด้านความจำเพื่อใช้งาน ทักษะด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง และทักษะด้านการยืดหยุ่นความคิด กลุ่มทักษะกำกับตนเอง ได้แก่ ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์ และทักษะด้านการติดตามประเมินตนเอง และกลุ่มทักษะปฏิบัติ ได้แก่ ทักษะด้านการริเริ่มและลงมือทำ ทักษะการวางแผน จัดระบบดำเนินการ และทักษะด้านการมุ่งเป้าหมาย เมื่อเด็กได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะสมอง EF จะช่วยสร้างพฤติกรรมเชิงบวกและเลือกตัดสินใจในทางที่สร้างสรรค์ ดังนั้น การพัฒนาทักษะสมอง EF ที่ถูกต้องถูกจังหวะเวลาจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการสร้างให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนคุณภาพต่อไปในอนาคต

การทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์เป็นกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยสามารถคิดหาเหตุผล แสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาได้ตามวัยของเด็ก ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นหาคำตอบจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ผ่านประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรม เน้นขั้นตอนการคิด การค้นคว้า การทดลอง และการสรุปผล จากการเรียนรู้การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าอย่างเป็นกระบวนการจนพบความรู้ ทำให้เด็กได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คือ มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถหรือความชำนาญที่เกิดจากการปฏิบัติหรือฝึกฝนกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการรับรู้ การค้นหาคำตอบและแก้ปัญหาด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นทักษะเบื้องต้นที่มีความเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเหมาะสมกับเด็กในช่วงปฐมวัย ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการวัด ทักษะการสื่อสาร ทักษะการลงความเห็น และทักษะการพยากรณ์ (สุธิดา เสมหรั, 2557)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นระดับขั้นที่ควรส่งเสริมทักษะสมอง เพื่อจัดการชีวิตให้สำเร็จ หรือ Executive Functions (EF) โดยนำกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์มาจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางศึกษาสำหรับครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยให้สามารถนำไปพัฒนากิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์ และส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

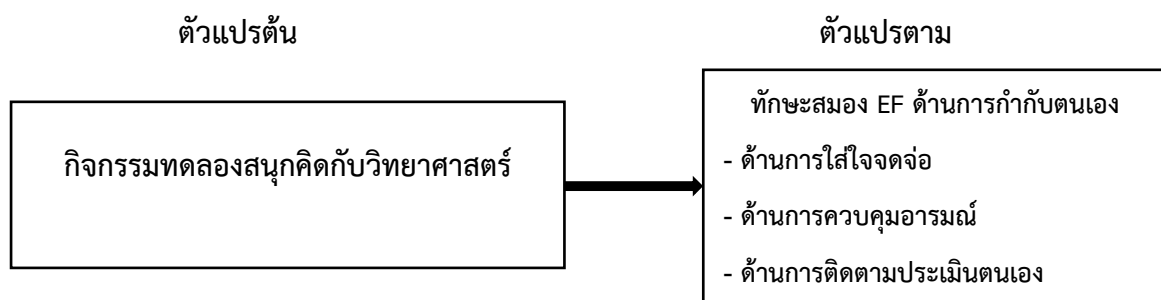
1. เพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

สมมุติฐานงานวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองและเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติมีความสามารถในการคิดทางบวกแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนม่วงสามสิบ(อำนวยการ) ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังรูปที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยเพศชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนม่วงสามสิบ(อานวยปัญญา) ตำบลม่วงสามสิบ อําเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 ห้องเรียน เด็ก 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยเพศชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนม่วงสามสิบ(อานวยปัญญา) อําเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1 ห้องเรียน เด็ก 22 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ ดังนี้

1. เครื่องมือวัด ได้แก่ แบบทดสอบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย
2. เครื่องมือทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน

24 แผน

3. กิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ จำนวน 24 กิจกรรม

การสร้างแผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ทฤษฎีหลักการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร เพื่อนำมาเป็นแนวทางดำเนินการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

2. ดำเนินการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ ใช้ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง จำนวน 24 ครั้ง

3. นำแผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ จำนวน 24 แผน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อตรวจสอบปรับปรุงและแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

4. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

5. ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไข

6. นำแผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ เสนอต่อที่ปรึกษางานวิจัยอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

7. นำผลการทดลองจากการนำไปทดลองใช้ มาปรับให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

8. นำแผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ จำนวน 24 แผน ไปทดลองกับเด็กปฐมวัยเพศชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนม่วงสามสิบ(อานวยปัญญา) ตำบลม่วงสามสิบ อําเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน

1 ห้องเรียน เด็ก 22 คน ใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ จำนวน 24 ครั้ง โดยใช้สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ได้แก่ วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 15 นาที

กำหนดการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

สัปดาห์ที่	วัน	กิจกรรม
1	จันทร์	กิจกรรมดอกไม้บาน
	พุธ	กิจกรรมเกลือจอมพลัง
	ศุกร์	กิจกรรมสนุกกับฟองสบู่
2	จันทร์	กิจกรรมผักกาดเรีงร่า
	พุธ	กิจกรรมแก้วน้ำมหัศจรรย์
	ศุกร์	กิจกรรมไหลแรงไหลค่อย
3	จันทร์	กิจกรรมสะพานแสนกล
	พุธ	กิจกรรมหมึกลอยได้
	ศุกร์	กิจกรรมสีสายรุ้ง
4	จันทร์	กิจกรรมดินสอแสนกล
	พุธ	กิจกรรมขวดน้ำเป่าลูกโป่ง
	ศุกร์	กิจกรรมภูเขาไฟลาวา
5	จันทร์	กิจกรรมหลอดดำน้ำ
	พุธ	กิจกรรมจมหรือลอย
	ศุกร์	กิจกรรมตัวทำละลาย
6	จันทร์	กิจกรรมเทอร์นาโดในขวด
	พุธ	กิจกรรมแก้วเขียวเต็นระบำ
	ศุกร์	กิจกรรมปริมาณน้ำในแก้วเท่ากันหรือไม่
7	จันทร์	กิจกรรมหลอดหมุนได้
	พุธ	กิจกรรมความลับของสีดำ
	ศุกร์	ภาพกิจกรรมน้ำแข็งเต็นรำ
8	จันทร์	กิจกรรมไข่จมหรือลอย
	พุธ	กิจกรรมลูกข่างหลากสี
	ศุกร์	กิจกรรมน้ำแข็งผสมสี

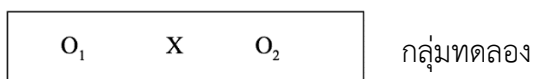
การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัย
2. สร้างแบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นสถานการณ์จำลอง แบ่งเป็น 3 ด้าน ด้านละ 4 ข้อ
 - ด้านที่ 1 ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ จำนวน 4 ข้อ
 - ด้านที่ 2 ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์ จำนวน 4 ข้อ
 - ด้านที่ 3 ทักษะการติดตามประเมินตนเอง จำนวน 4 ข้อ
3. สร้างคู่มือในการดำเนินการทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย
4. นำแบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย และคู่มือดำเนินการทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย และด้านการวัดผลการศึกษาเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
5. ปรับปรุงแบบทดสอบ และคู่มือดำเนินการทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำแบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยเพศชาย-หญิงที่มีอายุ 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนม่วงสามสิบ(อำนวนายปัญญา) ตำบลม่วงสามสิบ อ่างทองม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1 ห้องเรียน เด็ก 22 คน
7. นำแบบทดสอบไปใช้ในการทดสอบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย เพื่อเก็บข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) ที่มิวิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยอาศัยการวิจัยแบบการทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The One-Group Pretest-Posttest Design) มาปรับให้เหมาะสมกับงานวิจัย ดังนี้

O_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

X แทน การดำเนินการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

O_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 15 นาที เวลา 10.00-10.15 น. โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. ทดลองใช้แบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยกับกลุ่มเด็กที่มีอายุใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นแก้ไขแบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยให้สมบูรณ์
3. นำแบบทดสอบวัดทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มาทดสอบ (Pretest) ก่อนทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง
4. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้กิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 15 นาที ระยะเวลา 10.00 - 10.15 น.
5. ในการดำเนินการทดลองในแต่ละวันจะแบ่งกลุ่มเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์จะเปลี่ยนกิจกรรมใหม่ในทุกวัน
6. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะ EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย รูปแบบเดียวกันกับแบบทดสอบที่ใช้ก่อนการทดลอง

7. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรม โดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะสมอง EF ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์วิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์
2. การเปรียบเทียบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

ตอนที่ 1 การส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้ผู้วิจัยนำคะแนนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน มาหาคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเสนอผลการส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

ทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง	ก่อนการจัดกิจกรรม			หลังการจัดกิจกรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ คุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ คุณภาพ
1. ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ						
1.1 ขณะที่ครูกำลังสอนแล้วมีบุคคลอื่นชวนสนทนา	2.18	0.73	ปานกลาง	2.77	0.43	ดี
1.2 ขณะที่หนูทำงานระบายสียังไม่เสร็จแล้วเห็นเพื่อนเล่นของเล่น	2.27	0.63	ปานกลาง	2.82	0.39	ดี
1.3 ขณะที่หนูทำงานวาดภาพระบายสีอยู่แล้วมีเพื่อนชวนไปเล่น	2.32	0.65	ปานกลาง	2.86	0.35	ดี
1.4 ขณะที่ครูกำลังเล่านิทานให้หนูฟังแล้วมีบุคคลอื่นชวนสนทนา	2.09	0.61	ปานกลาง	2.73	0.46	ดี
รวมทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ	2.22	0.05	ปานกลาง	2.80	0.05	ดี
2. ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์						
2.1 ขณะที่หนูทำงานอยู่แล้วมีเพื่อนมาแย่งดินสอ	1.59	0.50	ปานกลาง	2.73	0.46	ดี
2.2 ขณะที่ต่อแถวรับอาหารกลางวันแล้วเพื่อนมาแซงคิว	1.73	0.46	ปานกลาง	2.68	0.48	ดี
2.3 ขณะที่หนูกำลังตบบล็อกเพื่อนโยนบล็อกมาใส่ ทำให้บล็อกหนูล้ม	2.14	0.56	ปานกลาง	2.82	0.39	ดี
2.4 เมื่อหนูรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ และต้องนั่งรอเพื่อนรับประทานอาหารเสร็จก่อนจึงจะสามารถไปเล่นของเล่นได้	2.23	0.43	ปานกลาง	2.77	0.43	ดี
รวมทักษะด้านการควบคุมอารมณ์	1.92	0.06	ปานกลาง	2.75	0.04	ดี
3. ทักษะด้านการติดตามประเมินตนเอง						
3.1 เมื่อหนูปั้นดินน้ำมันเสร็จแล้ว หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	2.41	0.50	ปานกลาง	2.82	0.39	ดี
3.2 เมื่อหนูทำงานระบายสีเสร็จ หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	2.50	0.51	ดี	2.73	0.46	ดี

ทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง	ก่อนการจัดกิจกรรม			หลังการจัดกิจกรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ คุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ คุณภาพ
3.3 เมื่อหนูแปาสีต่อเติมภาพเสร็จ หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	2.55	0.51	ดี	2.73	0.46	ดี
3.4 ขณะที่หนูทำกิจกรรมฉีกปะกระดาษเสร็จ หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	2.45	0.51	ปานกลาง	2.77	0.43	ดี
รวมทักษะด้านการติดตามประเมินตนเอง	2.48	0.00	ปานกลาง	2.76	0.03	ดี
รวมทั้งหมด	2.20	0.09	ปานกลาง	2.77	0.04	ดี

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ด้านที่ 1 ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจหลังได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.05 ซึ่งอยู่ในระดับดี โดยรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1.3 ขณะที่หนูทำงานวาดภาพระบายสีอยู่แล้วมีเพื่อนชวนไปเล่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 ซึ่งอยู่ในระดับดี

ด้านที่ 2 ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์ หลังได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04 ซึ่งอยู่ในระดับดี โดยรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.3 ขณะที่หนูกำลังต่อบล็อกเพื่อนโยนบล็อกมาใส่ ทำให้บล็อกหล่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 ซึ่งอยู่ในระดับดี

ด้านที่ 3 ทักษะด้านการติดตามประเมินตนเอง หลังได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.03 ซึ่งอยู่ในระดับดี โดยรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.1 เมื่อหนูปั้นดินน้ำมันเสร็จแล้ว หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 ซึ่งอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า ทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง หลังได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04 ซึ่งอยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 1 ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.05 ด้านที่ 3 ทักษะด้านการติดตามประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.03 ด้านที่ 2 ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04 ตามลำดับ แสดงว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ เด็กปฐมวัยมีทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองโดยรวมเฉลี่ยสูงขึ้น

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้ผู้วิจัยนำคะแนนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำนวน

22 คน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 การเสนอผลการเปรียบเทียบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

ทักษะสมอง EF	N = 22	$\bar{X}$	S.D.	D	t	Sig. (2-tailed)
ด้านการกำกับตนเอง						
1. ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ						
1.1 ขณะที่ครูกำลังสอนแล้วมีบุคคลอื่นชวนสนทนา	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.18	0.73	0.59	5.51	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.77	0.43			
1.2 ขณะที่หนูทำงานระบายสียังไม่เสร็จแล้วเห็นเพื่อนเล่นของเล่น	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.27	0.63	0.55	5.02	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.82	0.39			
1.3 ขณะที่หนูทำงานวาดภาพระบายสีอยู่แล้วมีเพื่อนชวนไปเล่น	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.32	0.65	0.54	5.02	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.86	0.35			
1.4 ขณะที่ครูกำลังเล่านิทานให้หนูฟังแล้วมีบุคคลอื่นชวนสนทนา	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.09	0.61	0.64	6.06	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.73	0.46			
รวมทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.22	0.05	0.58	5.40	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.80	0.05			
2. ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์						
2.1 ขณะที่หนูทำงานอยู่แล้วมีเพื่อนมาแย่งดินสอ	ก่อนการจัดกิจกรรม	1.59	0.50	1.14	15.17	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.73	0.46			
2.2 ขณะที่ต่อแถวรับอาหารกลางวันแล้วเพื่อนมาแซงคิว	ก่อนการจัดกิจกรรม	1.73	0.46	0.95	9.22	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.68	0.48			

ทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง	N = 22	$\bar{X}$	S.D.	D	t	Sig. (2-tailed)
2.3 ขณะที่หนูกำลังต้อบล็อกเพื่อนโยนบล็อกมาใส่ ทำให้บล็อกหนูล้ม	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.14	0.56	0.68	5.63	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.82	0.39			
2.4 เมื่อหนูรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ และต้องนั่งรอเพื่อนรับประทานอาหารเสร็จก่อนจึงจะสามารถไปเล่นของเล่นได้	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.23	0.43	0.54	5.02	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.77	0.43			
รวมทักษะด้านการควบคุมอารมณ์	ก่อนการจัดกิจกรรม	1.92	0.06	0.83	8.76	0.000
	หลังการจัดกิจกรรม	2.75	0.04			
3. ทักษะด้านการติดตามประเมินตนเอง						
3.1 เมื่อหนูปั้นดินน้ำมันเสร็จแล้ว หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.41	0.50	0.41	3.81	0.001
	หลังการจัดกิจกรรม	2.82	0.39			
3.2 เมื่อหนูทำงานระบายสีเสร็จ หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.50	0.51	0.23	2.49	0.021
	หลังการจัดกิจกรรม	2.73	0.46			
3.3 เมื่อหนูแปะสติกต่อเติมภาพเสร็จ หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.55	0.51	0.18	2.16	0.042
	หลังการจัดกิจกรรม	2.73	0.46			
3.4 ขณะ ที่ หนู ทำ กิจกรรม ฉีกปะกระดาษเสร็จ หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.45	0.51	0.32	3.13	0.005
	หลังการจัดกิจกรรม	2.77	0.43			
	ก่อนการจัดกิจกรรม	2.48	0.00	0.28	2.90	0.017

ทักษะสมอง EF		N = 22	$\bar{X}$	S.D.	D	t	Sig. (2-tailed)
ด้านการกำกับตนเอง							
รวมทักษะด้านการติดตาม ประเมินตนเอง	หลังการจัดกิจกรรม		2.76	0.03			
รวม	ก่อนการจัดกิจกรรม		2.20	0.09	0.57	5.69	0.006
	หลังการจัดกิจกรรม		2.77	0.04			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 2 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง โดยการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีพัฒนาการทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้นกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมทุกด้าน โดยทักษะด้านการควบคุมอารมณ์มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นที่สุด มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 รองลงมาคือ ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.58 และด้านที่มีพัฒนาการน้อยที่สุดคือ ทักษะด้านการติดตามประเมินตนเอง มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การเสนอผลการเปรียบเทียบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์รายบุคคล

คนที่	ก่อนการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	หลังการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	ระดับคุณภาพ
1	30	2.50	36	3.00	ดี
2	27	2.25	36	3.00	ดี
3	26	2.17	35	2.92	ดี
4	32	2.67	36	3.00	ดี
5	18	1.50	26	2.17	ปานกลาง
6	23	1.92	32	2.67	ดี
7	17	1.42	27	2.25	ปานกลาง
8	23	1.92	31	2.58	ดี

คนที่	ก่อนการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	หลังการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	ระดับคุณภาพ
9	25	2.08	32	2.67	ดี
10	31	2.58	36	3.00	ดี
11	32	2.67	35	2.92	ดี
12	23	1.92	33	2.75	ดี
13	32	2.67	35	2.92	ดี
14	25	2.08	31	2.58	ดี
15	29	2.42	35	2.92	ดี
16	31	2.58	36	3.00	ดี
17	30	2.50	35	2.92	ดี
18	23	1.92	26	2.17	ปานกลาง
19	23	1.92	34	2.83	ดี
20	24	2.00	33	2.75	ดี
21	30	2.50	36	3.00	ดี
22	28	2.33	35	2.92	ดี

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 3 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง โดยการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีพัฒนาการทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้นกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมทุกคน

ตารางที่ 4 สรุปผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
1	แผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์สอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	แผนการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและสัมพันธ์กัน	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
3	วัตถุประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับการวิจัย	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
4	วัตถุประสงค์การเรียนรู้พัฒนาเด็กปฐมวัยด้านทักษะสมอง EF	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	กิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	กิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์สอดคล้องกับอายุและความสามารถของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	กิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีความหลากหลาย และสามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	กิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์สามารถส่งเสริมทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัยได้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	วัสดุ-อุปกรณ์ มีความหลากหลายและมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้

ตารางที่ 5 สรุปผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความความสอดคล้องของแบบทดสอบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการกำกับตนเอง						
ด้านที่ 1 ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ						
1.1	ขณะที่ครูกำลังสอนแล้วมีบุคคลอื่นชวนสนทนา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
1.2	ขณะที่หนูทำงานระบายสียังไม่เสร็จแล้วเห็นเพื่อนเล่นของเล่น	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
1.3	ขณะที่หนูทำงานวาดภาพระบายสีอยู่แล้วมีเพื่อนชวนไปเล่น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
1.4	ขณะที่ครูกำลังเล่านิทานให้หนูฟังแล้วมีบุคคลอื่นชวนสนทนา	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ด้านที่ 2 ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์						
2.1	ขณะที่หนูทำงานอยู่แล้วมีเพื่อนมาแย่งดินสอ	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
2.2	ขณะที่ต่อแถวรับประทานอาหารกลางวันแล้วเพื่อนมาแซงคิว	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
2.3	ขณะที่หนูกำลังต่อบล็อกเพื่อนโยนบล็อกมาใส่ ทำให้บล็อกหนูล้ม	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
2.4	เมื่อหนูรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ และต้องนั่งรอเพื่อนรับประทานอาหารเสร็จก่อนจึงจะสามารถไปเล่นของเล่นได้	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ด้านที่ 3 ทักษะการติดตามประเมินตนเอง						
3.1	เมื่อหนูปั้นดินน้ำมันเสร็จแล้ว หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.2	เมื่อหนูทำงานระบายสีเสร็จ หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.3	เมื่อหนูแปะสติ๊กเกอร์ติดภาพเสร็จ หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
3.4	เมื่อหนูทำกิจกรรมฉีกปะกระดาษเสร็จ หนูรู้สึกอย่างไรกับผลงาน และให้ดาวตนเองกี่ดวง	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้

สรุปผลการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง โดยการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีพัฒนาการทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09 หลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04 แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีคะแนนทักษะสมอง EF หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ และเพื่อเปรียบเทียบทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ มีพัฒนาการทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ ด้านที่ 2 ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์ และ ด้านที่ 3 ทักษะการติดตามประเมินตนเอง พบว่าหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม เนื่องจากกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์จะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดองค์ความรู้ ความคิดรวบยอดในเรื่องที่เรียนรู้ จากการค้นหาคำตอบลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง สอดคล้องกับสุริดา เสมหะว่า เคยกล่าวไว้ว่า กิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยสามารถคิดหาเหตุผล แสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาได้ตามวัยของเด็ก ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นหาคำตอบจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ผ่านประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรม เน้นขั้นตอนการคิด การค้นคว้า การทดลอง และการสรุปผลจากการเรียนรู้ การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าอย่างเป็นกระบวนการจนพบความรู้ ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เด็กมีความจดจ่อใส่ใจ มีสติรู้ตัว ไม่วอกแวกในการทำกิจกรรม สามารถทำกิจกรรมได้ในระยะเวลาอันสั้นเรื่อย ๆ อันเป็นทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ตระหนักรู้ว่าตนเองกำลังอยู่ในภาวะอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร และปรับอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็ก ๆ อดทนและให้อภัยต่อการกระทบกระทั่งกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ในระหว่างการทำกิจกรรมด้วยกัน เมื่อไม่พอใจจะหาวิธีแก้ปัญหา ไม่ใช่การโวยวาย อาละวาด อันเป็นทักษะด้านการควบคุมอารมณ์ อีกทั้งความสามารถในการตรวจสอบความรู้สึก ความคิด หรือการกระทำของตนเองทั้งในระหว่างการทำกิจกรรม หรือหลังจากทำงานเสร็จแล้ว จะช่วยให้เด็กได้ทบทวนสิ่งที่ทำไป หรือเมื่อทำงานเสร็จได้ทบทวนเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ มีพัฒนาการทักษะสมอง EF หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยก่อนการจัดกิจกรรมมีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09 หลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.77

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.04 แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีคะแนนทักษะสมอง EF หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อแยกพัฒนาการทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้านพบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้นกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมทุกด้าน โดยทักษะด้านการควบคุมอารมณ์มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นที่สุด มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 รองลงมาคือ ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.58 และด้านที่มีพัฒนาการน้อยที่สุดคือ ทักษะการติดตามประเมินตนเอง มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.28 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์สามารถพัฒนาทักษะสมอง EF ของเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มีพัฒนาการทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเอง ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ ด้านที่ 2 ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านที่ 3 ทักษะการติดตามประเมินตนเอง พบว่ามีคะแนนหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยสามารถคิดหาเหตุผล แสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาได้ตามวัยของเด็ก ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นหาคำตอบจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ผ่านประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรม เน้นขั้นตอนการคิด การค้นคว้า การทดลอง และการสรุปผลจากการเรียนรู้ การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าอย่างเป็นกระบวนการจนพบความรู้ ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะสมอง EF ด้านการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. สามารถนำจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ไปแนะนำและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและครูผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมทักษะสมอง EF โดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นหาคำตอบจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ผ่านประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรม เน้นขั้นตอนการคิด การค้นคว้า การทดลอง การสรุปผลจากการเรียนรู้ และการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าอย่างเป็นกระบวนการจนพบความรู้
2. การจัดกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำกิจกรรมของเด็ก โดยใช้คำพูดเชิงบวก การเสริมแรงทางบวก คำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมของเด็ก
3. การนำกิจกรรมทดลองสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์มาใช้ในระดับปฐมวัยนั้น ครูควรเลือกกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และเด็กได้ค้นหาคำตอบจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อดึงดูดให้เด็กเกิดความสนใจอยากที่จะทำกิจกรรม มองเห็นภาพได้อย่างชัดเจน รู้จักคิดและสนุกไปกับการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- กัญญารัตน์ ชูเกลี้ยงและคณะ. (2562). การพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย โดยผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา เรื่อง การประกอบอาหารประเภทขนมไทยพื้นเมือง 4 ภาค. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์และคณะ. (2562). คู่มือครูและผู้ปกครอง การเสริมสร้างทักษะสมอง EF สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เพอ齡อิ พับลิชชิง (ประเทศไทย).
- นันทา โพธิ์คำ. (2563). ทักษะสมอง EF สำหรับเด็กปฐมวัย. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 9(2), 710.
- นันทา โพธิ์คำและคณะ. (2564). การพัฒนาทักษะสมอง EF ด้วยคู่มือการจัด 6 กิจกรรมหลัก สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์. 6(1) (มกราคม – มิถุนายน 2565).
- ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2561). เลี้ยงลูกอย่างไรให้ได้ EF. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน).
- ปริญญนันท์ พร้อมสุขกุล. (2561). ดนตรีกับทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ. วารสารสาขาคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 11(2), 1778.
- พิมพ์ลักษณ์ อัสวพลังชัย. (2560). ทักษะ EF (Executive Functions) คืออะไรในเด็กเล็ก. สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2565 จากเว็บไซต์ <https://moneyhub.in.th/article/executive-functions/>
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก. หน้า 5.
- ศศิพันธุ์ เปียนเปี่ยมสินและคณะ. (2561). เอกสารประกอบการเรียน การศึกษาปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2558). EF ภูมิคุ้มกันชีวิตและป้องกันยาเสพติด คู่มือสำหรับครูอนุบาล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รักลูกบุ๊คส์ บริษัท รักลูก กรุ๊ป จำกัด กลุ่มบริษัทอาร์แอลจี (รักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป).
- สุภาวดี หาญเมธีและคณะ. (2561). คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน).
- สุภาวดี หาญเมธีและคณะ. (2561). คู่มือพ่อแม่ พัฒนาทักษะสมอง EF-Executive Functions ตั้งแต่ปฏิสนธิ-3 ปี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ (1987) จำกัด.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 17. (2562). รายงานศึกษาการดำเนินงาน การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย (อนุบาล 1-3). พิษณุโลก: กลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- อรรถรัตน์ เชาวกุลจรัสศิริ. (2562). EF Executive Function สำคัญต่อพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงวัยอย่างไร. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา.

**ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล
Transformative Leadership of Secondary School Administrators under Prachuap
Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office**

ณัฐรัฐ รักชาติ

Nutarut Rackchart

โรงเรียนกุยบุรีวิทยา, ประจวบคีรีขันธ์

Kuiburi Wittaya School, PrachuapKhiriKhan

E-mail: frank130637@gmail.com

Received June 29, 2023; Revised June 30, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล (2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล จำนวนจำนวน 18 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 806 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีและวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีอายุ 21 - 30 ปี มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 มีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 และมีขนาดของโรงเรียน ขนาดใหญ่ มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 (2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล สรุปได้ดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ด้านการกระตุ้นทางปัญญาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ผู้บริหารโรงเรียน; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล

Abstract

The objectives of this research were as follows: (1) to study the transformational leadership of secondary school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office; (2) To compare the transformational leadership of secondary school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office, classified by work experience. and school size. The population used in this research, i.e., civil servants, teachers, and educational personnel Under the jurisdiction of Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office, 18 schools Total: 806 people. research tool was a questionnaire on transformational leadership of secondary school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. t-values and analysis of variance.

The research results found that (1) the personal factors of the majority of the samples were female, with 168 people, representing 58.3 percent, aged 21–30 years old, 120 people, representing 41.7 percent, having work experience less than 5 years, 119 people, representing 41.3 percent, and the size of a large school, 136 people, representing 47.2 percent. (2) The results of data analysis on the transformational leadership of secondary school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office. can be summarized as follows: The overall ideological influence was at its highest level. with an average of 4.37. The overall motivational aspect was at the highest level. with an average of 4.36 The overall cognitive stimulation aspect was at the highest level, with an average of 4.34. The overall consideration of individuality was at the highest level, with an average of 4.34.

Keywords: Transformational leadership; School administrators; Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office

บทนำ

จากกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้หลาย ประเทศ ทั่วโลกต้องเผชิญกับความหลากหลายทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจและ การศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตเป็นอย่างมาก ทำให้หลายประเทศต้องเร่งเตรียมพร้อมโดยการ สร้างกลไกและพัฒนาคนให้มีศักยภาพสูงขึ้น ให้สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประเทศชาติก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและเท่าเทียม ซึ่งประเทศไทยมีการ ติดต่อสัมพันธ์กับประชาคมโลกอย่าง

กว้างขวางเพื่อให้สังคมไทยก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง มี ความรู้และทักษะความสามารถที่จะปรับตนเอง อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีความสุขสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ การพัฒนาคุณภาพคนจึงเป็น สิ่งที่สำคัญที่สุด ประเทศชาติใดหากชนในชาติได้รับการศึกษาสูงย่อมหมายถึงความสามารถและศักยภาพใน การแข่งขันที่สูงตามไปด้วย (กมลวรรณ นาจ้อย, 2561, น.1)

ดังนั้นการศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ สถาบันการศึกษาในระดับ ต่าง ๆ มีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษา การอบรมสั่งสอนอย่างสมดุลให้สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนการสร้างความรู้และส่งเสริมความสามารถอย่างหลากหลายเพื่อนำไปสู่การประกอบวิชาชีพ โดยเฉพาะในระดับโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องสร้างเด็ก ไม่ใช่เพียงเน้นด้านวิชา ความรู้เท่านั้น แต่ต้องจัดการศึกษาให้ครอบคลุมด้านอื่น ๆ ในชีวิตจริงของเด็กด้วย โดยการจัดระบบ การ เรียนการสอนที่มุ่งให้โอกาสทุกคนในการศึกษาตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละคน และ มี สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการศึกษาเรียนรู้ โรงเรียนต้องเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาในมิติที่ กว้าง ขึ้น เพราะในปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมที่ไร้พรมแดนมีการติดต่อประสานสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ต่าง ๆ มากขึ้น ดังนั้นในอนาคตโรงเรียนแต่ละแห่งจะต้องมีการแข่งขันด้านคุณภาพมากขึ้น โรงเรียนใน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนและผลิตกำลังคนให้มี ศักยภาพที่จะ ช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและ เทคโนโลยีกับนานาชาติ ประเทศได้ (บุญช่วย สายราม 2559: ออนไลน์)

จากสภาพการณ์ในปัจจุบันพบว่าหัวใจสำคัญที่จะช่วยให้สถานศึกษาอยู่ได้อย่างมั่นคงผู้นำต้องม ี ความเป็นผู้บริหารยุคใหม่ ซึ่งมีลักษณะความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งโดยเฉพาะลักษณะภาวะผู้นำแบบ เปลี่ยนแปลง(Transformation Leadership) นั่นคือมีความเชื่อมั่นกล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยง ยอมรับสิ่งที่ เกิดขึ้นพร้อมเผชิญปัญหาที่มีความสามารถในการสร้างกำลังใจ ส่งผลถึงการปฏิบัติงานจนได้รับการยอมรับ และเชื่อถือจากคนรอบข้าง ผู้นำจึงเปรียบเสมือนหัวใจขององค์การเป็นแหล่งรวมพลังของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ตามมีความเต็มใจและมีความกระตือรือร้นในการร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ หน่วยงาน ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงาน(ราตรี พัฒนรังสรรค์, 2544 : น. 234) จะเห็นได้ว่าผู้นำที่มีภาวะผู้นำ ย่อมนำมาซึ่งคุณค่าและประโยชน์ให้แก่กลุ่มองค์การ การเป็นผู้นำจึง เป็นศิลปะของการที่จะมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ มีความ เคารพนับถือและให้ความร่วมมือกับผู้นำด้วยความจริงใจ (พรนพ พุกกะพันธ์, 2544 : น.19) ทั้งนี้ ภาระหน้าที่ที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหาร คือ การอำนวยการให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ไว้ โดยการใช้การวินิจฉัยสั่งการและจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้น ภาวะ ผู้นำจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์การและการจัดการ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน ระดับ โลก ระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น ก็ล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น เพราะภาวะผู้นำจะทำให้มีการปฏิบัติที่ทำให้ จุดมุ่งหมายขององค์กรบรรลุเป้าหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและความพึงพอใจในการทำงานของครูต่างก็เป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นยุคปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งที่จะเป็นแบบอย่างเป็นผู้นำและผู้ประสานงานในการบริหาร ทั้งนี้การใช้ภาวะผู้นำที่ชาญฉลาดจะส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงาน ยอมอุทิศตนเพื่อการปฏิบัติงาน เกิดความรู้สึกละเอียดดีต่องานที่ทำ มีความกระตือรือร้น มีความสุขในการทำงาน และยอมอุทิศตนเพื่องาน

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้ปฏิบัติการสอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชา มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมตามทัศนะของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชา ว่าอยู่ในระดับใดมีความแตกต่างกันหรือไม่ จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ทั้งนี้ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษานำไปพัฒนาตนเอง อีกทั้งหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษานำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและกำหนดหลักสูตรในการอบรมและพัฒนาผู้บริหารต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชา
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชา จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ (Leadership)

ภาวะผู้นำคือกระบวนการหนึ่งที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความยอมรับในตัวของผู้ซึ่งเกิดจากการใช้อำนาจอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อให้ผลลัพธ์ของงานนั้น ๆ สำเร็จได้อย่างดี และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำ

การที่องค์กรจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวนั้นขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้นำในองค์กรนั้นเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะผู้นำที่ดีจะพัฒนา ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นได้ดีและทั้งสองฝ่าย ก็จะช่วยกันสร้างผลผลิต สินค้า หรือบริการที่ต้องการได้ ดังนั้นในทุก วันนี้จะเห็นได้ว่าการฝึกอบรมในองค์กรต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญแก่เรื่อง ภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) มากขึ้น ซึ่งเป็นการพยายาม แสวงหาวิธีการใหม่ๆในการพัฒนานักบริหารให้เป็นผู้นำที่ดี

1.3 คุณลักษณะความเป็นผู้นำ

ผู้นำเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารหรือการจัดการ ผู้จัดการหรือผู้บริหารมีหน้าที่วางแผนและจัดระเบียบให้
งานดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย แต่ผู้นำมีหน้าที่ทำให้ผู้อื่นตามและการที่คนอื่นตามผู้นำก็ไม่มีใครรับรองว่า
ผู้นำจะนำไปในทิศทางที่ถูกต้องเสมอ ผู้นำที่เข้มแข็ง ก็อาจจะไม่ใช่ผู้จัดการ หรือผู้บริหารที่ดีได้ หรือผู้บริหาร
ผู้จัดการที่ดี ก็อาจไม่ใช่ผู้นำที่ดีก็ได้ ดังนั้นภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญในการบริหารงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ต่อองค์กร
ต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม คุณภาพและคุณลักษณะของผู้นำจึงมีผลสะท้อนต่อวิธีในการปฏิบัติงานและความสำเร็จของ
องค์กรเป็นอย่างมาก

1.4 ทฤษฎีภาวะผู้นำ

เป็นการพัฒนาในช่วงปี ค.ศ.1940 – 1960 แนวคิดหลักของทฤษฎี คือ ให้มองในสิ่งที่ผู้นำปฏิบัติและชี้ให้เห็นว่า
ทั้งผู้นำและผู้ตามต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ได้แก่

พระครูสุนทรวัชรกิจ และเอกมงคล เพ็ชรวงษ์ (2562: น.970-971) กล่าวถึง ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำว่าจำแนก
ได้ 4 ทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีคุณลักษณะของผู้นำ 2) ทฤษฎีสถานการณ์ 3) ทฤษฎีการเป็นผู้ตาม และ 4) ทฤษฎีผลรวม
วาร์โร เฟ็งสวีสต์ (2554: น.34) กล่าวถึง ทฤษฎีภาวะผู้นำจำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม โดยมี รายละเอียด ดังนี้

1. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ
2. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม
3. ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์
4. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ

จากการศึกษาด้านทฤษฎีภาวะผู้นำทำให้ได้ข้อสรุป ดังนี้ ลักษณะของผู้นำในแต่ละรูปแบบล้วนมีความแตกต่าง
ในการสร้างบรรยากาศทั้งในด้านการทำงาน ด้านกำลังใจ และด้านความสามัคคีที่ต่างกัน จะให้ผลลัพธ์ที่ต่างกัน
ดังนั้นจึงควรเลือกใช้ภาวะผู้นำในแต่ละด้านให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ ทั้งนี้ความสำเร็จหรือผลลัพธ์ที่ได้ขึ้นอยู่กับ
การมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2.1 ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำสามารถสร้างหรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของ
บุคลากรโดยการโน้มน้าวให้แรงจูงใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน สร้างทัศนคติ การริเริ่ม และกระตุ้นให้ผู้
ตามเกิดการเปลี่ยนแปลงและยอมรับในการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยผู้นำควรสร้างหรือคิดค้นในการพัฒนาให้ผู้ตามมี
ความเจริญก้าวหน้า และสามารถพัฒนาตนเองรวมไปถึงพัฒนาองค์กร ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดประสิทธิภาพตาม
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์กรจากสภาพปัจจุบันไปสู่เป้าประสงค์ โดยเน้นการเปลี่ยนแปลง
แบบภาพกว้าง มีการครอบคลุมหลากหลายมิติการทำงาน เพิ่มขีดความสามารถในการทำงานให้องค์กร พัฒนา
องค์กรไปในทิศทางที่ต้องการ ตอบสนองต่อความต้องการของคนภายในองค์กรและบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นภาวะ

ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ดังต่อไปนี้

เกศสุตา วรณสินธ์ (2562: น.35) กล่าวถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ถือเป็นคุณสมบัติของผู้นำที่มุ่งเปลี่ยนแปลงองค์กรให้ดีขึ้น ด้วยการพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตาม รวมถึงเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงาน ในตระหนักในภารกิจและวิสัยทัศน์ มีเป้าหมาย ที่สูงกว่าปกติ

จิระเดช สวัสดิภคณ์ (2562: น.15) กล่าวถึง ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะช่วย กระตุ้นจิตวิญญาณของทีมให้มีชีวิตชีวา โดยการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก ทำให้ผู้ตามสัมผัสกับภาพที่งดงามของอนาคตและจะช่วยให้ผู้ตามมองข้ามผลประโยชน์ของตนเพื่อวิสัยทัศน์และ ภารกิจขององค์กรตลอดจนช่วยให้ผู้ตามพัฒนาความผูกพันของตนต่อเป้าหมายระยะยาว

จากการศึกษาความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำมีอิทธิพลในการบริหารสร้างปฏิสัมพันธ์ สร้างแรงจูงใจ เพื่อให้ทุกคนยอมรับ และทุ่มเทให้กับการทำงานพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรในอนาคตได้มากยิ่งขึ้น

2.3 คุณลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลง

1. ผู้นำมีความรู้ด้านวิชาการ ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ สามารถกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ วางแผนกลยุทธ์ และถ่ายทอดสื่อสารที่ดีแนวคิดที่จะนำโรงเรียนสู่คุณภาพ และความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กร และมีคุณธรรมจริยธรรม

2. เป็นแบบอย่างที่ดีด้านเทคโนโลยี คุณภาพ นวัตกรรม

3. ผู้นำคิดนอกกรอบ มีความตั้งใจที่จะเปลี่ยน ซึ่งในสังคมไทยในการคิดที่จะคิดนอกกรอบเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก เช่น กระบวนการ PDCA เราควรที่จะคิดนอกกรอบในทฤษฎีต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงเราต้องยอมรับซึ่งกันและกัน ต้องอยู่ในระดับเดียวกัน ด้านทัศนคติ ความรู้ที่ตรงกัน ผู้นำการเปลี่ยนแปลงไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารระดับใดก็ได้ การเปลี่ยนแปลงจึงมากจากความภาคภูมิใจ และได้ความรู้ต่าง ๆ ไม่กลัว และการคิดนอกกรอบจะเป็นการเปลี่ยนแปลงได้

4. ผู้นำกล้าสร้างองค์ความรู้ของตัวเองด้วยเหตุและผล เห็นแย้ง แตกต่างด้านความคิด แจกแจงด้วยเหตุผล คุณภาพตามที่เรากำหนด

5. ผู้บริหารความขัดแย้งได้ ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และรับฟังความคิดเห็นให้มากขึ้น ไม่เอาความคิดตัวเองเป็นใหญ่ กล้าตัดสินใจในสิ่งถูกต้อง

6. ผู้นำสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ร่วมงานเกิดความเชื่อมั่น การเปลี่ยนแปลงก็จะเกิดความสำเร็จ トラบดีผู้อื่นไม่เชื่อมั่นเราก็ไม่สามารถนำพาองค์กรได้

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะในการใช้ความสามารถในการกระตุ้นหรือการส่งเสริมทั้งด้านแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความคิดที่อยากจะเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพขององค์กรโดยรวม

2.4 ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ปัจจุบันมีแนวคิดทฤษฎีจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ซึ่งได้มีการพยายามจัดกลุ่มแนวทางการศึกษาภาวะผู้นำไว้หลายแบบ ในที่นี้ ขอยกตัวอย่างการจัดกลุ่มทฤษฎีตามแนวทางการศึกษาผู้นำ ที่แบ่งเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ คือการศึกษาคุณลักษณะของผู้นำ (Traits Approach) การศึกษาพฤติกรรมของผู้นำ (Behavioral Approach) การศึกษาผู้นำตามสถานการณ์ (Situational Approach) และการศึกษาอิทธิพลอำนาจของผู้นำ (Power-Influence Approach) อย่างไรก็ตามทั้ง 4 กลุ่มทฤษฎีนี้ มีข้อถกเถียงถึงจุดอ่อนของแต่ละแนวคิดทฤษฎีอยู่มาก โดยเฉพาะแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน ซึ่งสภาพแวดล้อมหรือบริบทของสังคมและขององค์กรต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก และยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นในช่วง 1-2 ทศวรรษที่ผ่านมา จึงได้มีการพัฒนาแนวทางการศึกษาภาวะผู้นำในแนวทางใหม่ ที่มีการกล่าวถึงกันมาก คือ “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง” (Transformational Leadership) (รัตติกรณ์, 2544: 32)

แบส และ อวอลิโอ ในปี ค.ศ. 1991 (Bass, 1999 : น.9 – 32 ; Bass และ Avolio, 1994 : น.2 – 6 ; Bass และ Avolio, 1993 : น.114 – 122 อ้างใน รัตติกรณ์ , 2545 : น.39 - 41) ได้เสนอภาวะผู้นำแบบเต็มรูปแบบ โดยใช้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำตามรูปแบบภาวะผู้นำที่เขาเคยเสนอในปี ค.ศ. 1985 โมเดลนี้จะประกอบด้วยภาวะผู้นำ 3 แบบใหญ่ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน (Transactional leadership) ภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย (Laissez – faire leadership) หรือพฤติกรรมความไม่มีภาวะผู้นำ (No leadership behavior)

2.5 องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้มุ่งเน้นไปที่ความสามารถในการเปลี่ยนความเชื่อและทัศนคติของผู้ตาม เพื่อให้ทำงานได้บรรลุเหนือกว่าเป้าหมายที่ต้องการ นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้หลากหลาย ดังนี้

Burns (1978: น.98) กล่าวถึง องค์ประกอบของผู้นำการเปลี่ยนแปลงมี 3 ประการ ดังนี้

1. ความสนใจ หรือ อิทธิพลเชิงอุดมการณ์
2. การกระตุ้นทางปัญญา
3. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีดังนี้ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการสร้างแรงบันดาลใจ

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

3.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหาร คำศัพท์ที่ใช้ในความหมายของการบริหารมีอยู่ 2 คำ คือ “การบริหาร” (Administration) และ “การจัดการ” (Management) การบริหาร มักจะใช้กับการบริหารกิจการ สาธารณะหรือการบริหารราชการ ส่วนการจัดการใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา พบว่า มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2545) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นการใช้อิทธิพล (Influencing) ต่อคนอีกกลุ่มหนึ่งคือ นักเรียน เพื่อให้มีความเจริญงอกงาม บรรลุสู่วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนด โดยการใช้กลุ่ม คนกลุ่มที่สอง ได้แก่ ครู ในฐานะตัวแทน (Agent) ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

สุพัตรา ปทุมคนารักษ์ (2553, น.8) สรุปความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่ม บุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่ สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์และมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน

3.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ธีระ รุณเจริญ (2553, น.8-9) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ เพราะว่า เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ อย่าง มีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นัก บริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่ให้งานนั้นบรรลุ จุดมุ่งหมาย การบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ โดยคำนึงถึงหลักการบริหารสถานศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

- 1) มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องเข้าใจถึง เป้าหมายของสถานศึกษาว่าเป็นไปในทิศทางใด จึงจะจัดงาน จัดคน จัดเงิน จัดวัสดุอุปกรณ์ได้ เหมาะสม
- 2) ต้องมีเทคนิควิธีการบริหารงาน การบริหารงานทุกประเภทย่อมต้องมีเทคนิควิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการ งานที่ควรจะมีระบบ มีความรอบคอบ จึงจะทำให้งานดำเนินไปด้วยดี
- 3) มีการประเมินผล เมื่อได้ดำเนินกิจการใด ควรจะได้มีการประเมินผลและติดตามผล เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานได้ดีขึ้น การทำงานที่ขาดการประเมินผล จะไม่ช่วยในการพัฒนาสถานศึกษา

สรุปความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ การบริหารการศึกษามีความสำคัญในการจัดการตามภารกิจหลักของผู้บริหาร ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน เพราะสถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

3.3 คุณลักษณะของการบริหารสถานศึกษา

The Wallace Foundation (2012: น.10) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นผู้นำขององค์กรมี คุณลักษณะ 5 ประการ คือ

- 1.การสร้างวิสัยทัศน์เพื่อความสำเร็จทางวิชาการสำหรับนักเรียน เป็นการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีส่วนร่วมของบุคลากรในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

2.สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเพื่อการศึกษา ผู้บริหารต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะกับนักเรียน และบุคคลภายนอก เพราะ โรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางการเรียน และกิจกรรม บรรยากาศมีความสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.การปลูกฝังภาวะผู้นำให้กับบุคคลอื่น ทั้งครูในโรงเรียนถือว่าทรัพยากรสำคัญในการบริหาร การสร้างให้ครูเป็นผู้นำทางวิชาการจะส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาไปสู่คุณภาพ และมีมาตรฐานทางการศึกษา

4.การปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะมุ่งทำงาน ด้วยความเอาใจใส่ในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมุ่งถึงคุณภาพการสอน และให้บรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวังของผู้เรียน และผู้ปกครอง

5.การบริหารจัดการกับคน ข้อมูล และกระบวนการ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรทั้งครูบุคลากร และผู้เรียน รวมทั้งการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหาร และกระบวนการการบริหาร เป็นต้น

3.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหาร การบริหารการศึกษา หลักการแนวคิดในการบริหาร ภาพรวมของการบริหารทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสมผู้เขียนจะได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเข้าใจและมุมมองในการบริหารสถานศึกษายิ่งขึ้นต่อไป

ทฤษฎีการบริหารของ Fayol เป็นบุคคลแรก ที่วิเคราะห์ถึงองค์ประกอบมูลฐานของการบริหารว่ามี 5 ประการ ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า ทฤษฎีการบริหาร ดังนี้

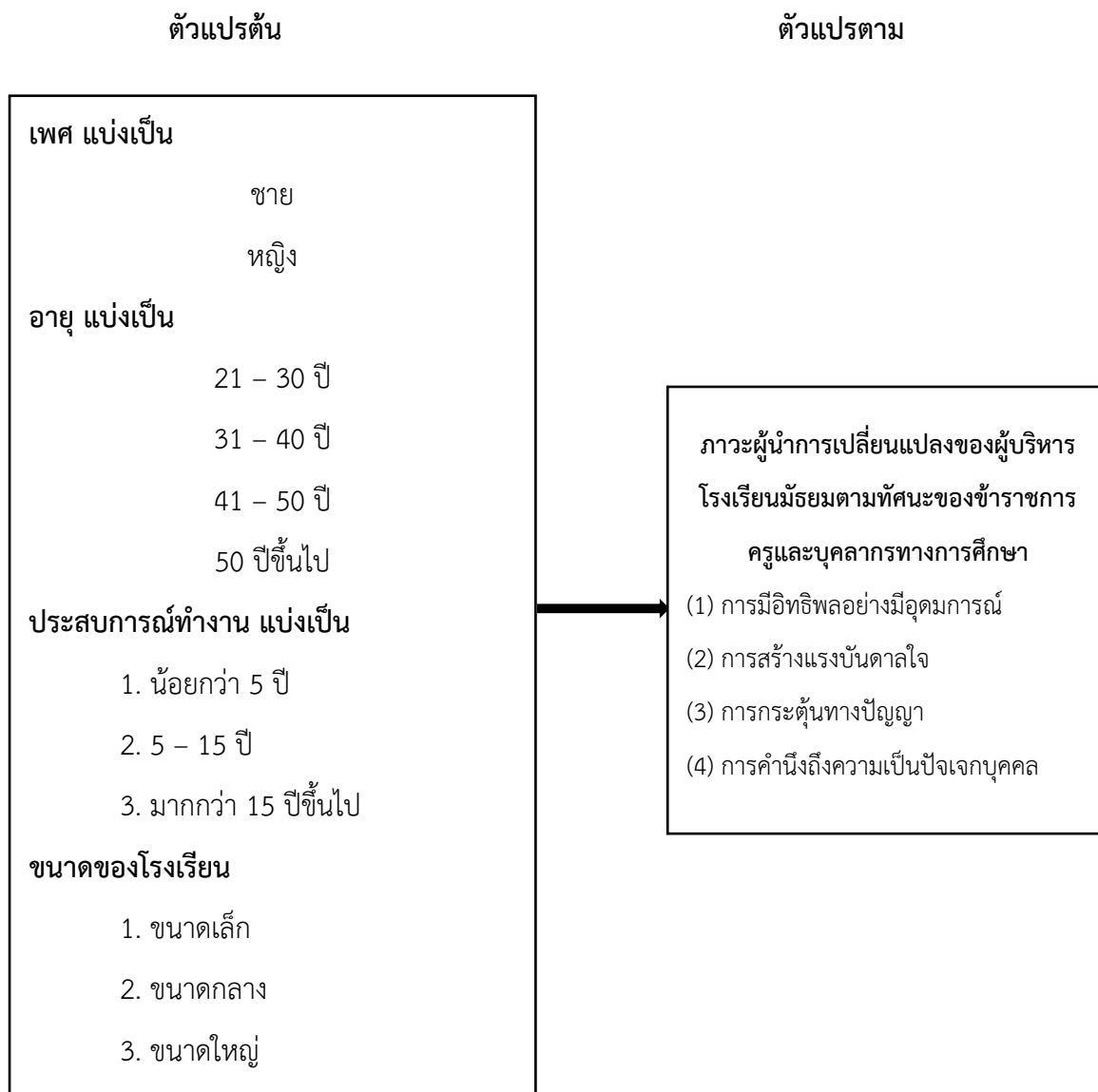
1. การวางแผน (Planning) การกำหนดจุดมุ่งหมายและการปฏิบัติไว้ล่วงหน้า
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) การจัดหน่วยงาน การจัดคนและแบ่งงานกันทำ
3. การบังคับบัญชา (Commanding) การตัดสินใจ การสั่งการ การอำนวยความสะดวก
4. การประสานงาน (Co-Ordination) การจัดให้ฝ่ายต่าง ๆ ทำงานไม่ซ้ำซ้อน
5. การควบคุม (Controlling) การควบคุมให้ทำงานตามแผนที่วางไว้

สมมุติฐานงานวิจัย

1. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน จำแนกตาม สถานภาพและขนาดโรงเรียน

2. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวนจำนวน 18 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 806 คน (ข้อมูลบุคลากร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ณ วันที่ 14 มิถุนายน 2565)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ 1) ประสบการณ์ทำงาน 2) ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีขันธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ทำการวิเคราะห์โดยวิธีหาค่าจำนวน และร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีขันธุ์ ทำการวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในส่วนระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีขันธุ์ จำแนกตามอายุ เพศ ประสบการณ์ทำงาน ขนาดโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีอายุ 21 - 30 ปี มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 มีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 และมีขนาดของโรงเรียน ขนาดใหญ่ มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีขันธุ์ สรุปได้ดังนี้
 - ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37
 - ด้านการสร้างแรงบันดาลใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36
 - ด้านการกระตุ้นทางปัญญาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34
 - ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34

อภิปรายผล

1. อภิปรายผลของการศึกษาสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

โรงเรียนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2563:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และระดับ การศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา เจตน์จำนงค์ (2564:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกทุกด้านและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา 4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน จึงควรอาศัยการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) และการทำการสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่ม (Focus Group)
2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมที่อาจส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ นาजू. (2561). การศึกษาภาวะผู้นำและแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.
- บุญช่วย สายราม. (2559). ทักษะภาวะผู้นำองค์กรของโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://www.gotoknow.org2posts2565807>.
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2544). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- พรนพ พุกกะพันธ์. (2544). ภาวะผู้นำแรงจูงใจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์.
- พระครูสุนทรวัชรกิจ และ เอกมงคล เพ็ชรวงษ์. (2562). ภาวะผู้นำที่ดีในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 12(4), หน้า 970-971.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2554). แนวทางการศึกษาภาวะผู้นำ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 3(5), หน้า 34.
- เกศสุตา วรรณสินธ์. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จิระเดช สวัสดิ์ภักดิ์. (2562). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล (2544). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 20 (5), หน้า 32
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2545). ผลการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้นำนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตวังน้อย วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2545). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อส่งเสริมกรุงเทพ.
- สุพัตรา ปทุมคนารักษ์. (2553). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอทับปุด เขตพื้นที่การศึกษาพังงา, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกกรอบสาม, กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2563). การบริหารการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม. ตักศิลาการพิมพ์.

เนตรนภา เจตน์จำนงค์. (2564). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.

Bass, B. M.; & Avolio, B. J. (1994). *Transformational Leadership Development*. Pola Alto, California:
Consulting Psychologists.

Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper and Row.

The Wallace Foundation. (2012). *The school principal as leader: Guiding school to better Teaching
and Learning*. Online. Retrieved from: [https://www.wallacefoundation.org/knowledge-
center/Documents/The-School-Principal-as-Leader-Guiding-Schools-to-Better-Teaching-
and-Learning-2nd-Ed.pdf](https://www.wallacefoundation.org/knowledge-center/Documents/The-School-Principal-as-Leader-Guiding-Schools-to-Better-Teaching-and-Learning-2nd-Ed.pdf)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
The School Administrators' Roles in Promoting 21st Century Skills of Students as
Perceived by Teachers in Schools under Prachuapkirikhan Primary Educational
Service Area Office 1

ยดา เชื้อสนิท

Yada Chuasanit

โรงเรียนบ้านคั่นกระได, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

Khan Kradao School, Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office 1

E-mail: chuasanityada@gmail.com

Received June 29, 2023; Revised June 30, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และ (2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และวุฒิการศึกษา ประชากร ได้แก่ ครู จำนวน 1,378 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูจำนวน 301 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ ได้แก่ สถิติทดสอบ t-test

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ (2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา; ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21; การเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the school administrators' roles in promoting 21st century skills of students as perceived by teachers in schools under

Prachuapkirikhan Primary Educational Service Area Office 1 and (2) to compare the school administrators' roles in promoting 21st century skills of students as perceived by teachers in schools under Prachuapkirikhan Primary Educational Service Area Office 1. The populations were 1,378 teachers. The samples were 301 teachers. The research instrument used questionnaire with reliability index of 0.98. The data were analyzed by using mean, standard deviation, and t – test.

The research found (1) the school administrators' roles in promoting 21st century skills of students as perceived by teachers in schools under Prachuapkirikhan Primary Educational Service Area Office 1 were at high level in overall and each dimension respectively, Life and Career Skills, Learning and Innovation Skills, and Information, Media and Technology Skill. and (2) the comparison classified by sex, working experience and educational background were not difference.

Keywords: The school administrators' roles; 21st century skills; The promoting 21st century skills of students

บทนำ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้อง “ก้าวข้ามสาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” ที่ครูสอนไม่ได้ นักเรียนต้องเรียนเอง หรือพูดใหม่ว่า ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้ เรียกว่า PBL (Project – Based Learning) ซึ่งทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัย และตลอดชีวิต คือ 3R x 7C ซึ่ง วิจารย์ พานิช (2555 : 19) ได้กล่าวถึง 3R x 7C ไว้ว่า 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก) Riting (เขียนได้) และ Rithmetics (คิดเลขเป็น) 7C ได้แก่ Critical Thinking & ProblemSolving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross - Cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork & Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information & Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing & ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) และ Career & Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ในแนวใหม่ ได้กล่าวพันกรอบของการเรียนในห้องเรียนที่เน้นเพียงวิชาการเพียงอย่างเดียวออกไปแล้ว ดังที่

วิจารณ์ พานิช (2555 : 18) เห็นว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเตรียมคนออกไปเป็นคนที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ ไม่ว่าจะประกอบสัมมาชีพใด มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้และเป็นคนทำงานที่ใช้ความรู้ แม้จะเป็นชาวนาหรือเกษตรกร ก็ต้องเป็นคนที่พร้อมเรียนรู้ และเป็นคนทำงานที่ใช้ความรู้ ดังนั้น ทักษะสำคัญที่สุดของศตวรรษที่ 21 จึงเป็นทักษะของการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับฐานคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาโดยองค์การภาคี เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 3 ทักษะสำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหาการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) ทักษะชีวิตและอาชีพ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการยืดหยุ่นและปรับตัว มีความมุ่งมั่นและมีเป้าหมายในชีวิต เข้าใจสังคมและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีศักยภาพในการทำงานและยอมรับการตรวจสอบ มีความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบ 3) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร และเทคโนโลยี มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศและสื่อต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดการเชื่อมโยง ประเมิน และสร้างสารสนเทศ

ดังนั้น หน้าที่และภาระในความรับผิดชอบต่อการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีคุณภาพนั้น จึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง เพราะผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นบุคคลหลักที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และเพื่อให้การบริหารงานบรรลุสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะที่เตรียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข โดยที่ผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการของนิวซีแลนด์ (New Zealand Ministry of Education, 2013 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556 : 70-75) กล่าวถึง โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึงเรื่อง คุณภาพความรู้และทักษะของผู้นำทางการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ คือ ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E – Learning พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จตลอดจนการพัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ แต่ทว่า ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ไม่ได้แสดงบทบาทอย่างเต็มศักยภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาประจำบึงขังเขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอน ได้เห็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา เสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีทักษะที่เติมเต็มเป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจำบึงขัง เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจำบึงขัง เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และวุฒิการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนตามการรับรู้ของครู เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนี้

เฉลิมพร วนาสันติสุข (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูวิชาการจำนวน 50 คน ครูผู้สอน 200 คน รวมทั้งหมด 250 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู วิชาการและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการนิเทศภายใน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการจัดปัจจัยสนับสนุน และเมื่อเปรียบเทียบครูวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน และมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่มีค่าร้อยละสูงสุดในด้านการพัฒนาบุคลากร คือ ควรมีการฝึกอบรมทางวิชาการ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ คือ ควรมีคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอย่างเพียงพอ ด้านการนิเทศภายใน คือ ควรนำผลการนิเทศภายในมา

ปรับปรุง เพื่อใช้ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ กรณีศึกษา ไพทณันท์ (2556 : 10) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่ หรือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลนั้นกระทำ หรือการประพฤติปฏิบัติของบุคคลตามหน้าที่หรือตำแหน่งที่มีอยู่ในสถานการณ์ เมื่อเราเป็นอะไรสักอย่างหนึ่งสิ่งที่เราทำต้องมาคู่กับสิ่งที่เราเป็น สุชาวดี พรหมเสน (2557 : 11) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกตามบทบาทที่ได้รับ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานการณ์นั้น ๆ โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิม อิสมาแอล เจะเล็ง (2557 : 35) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง ภาระหน้าที่และการปฏิบัติภารกิจ ตลอดจนการดูแลการดำเนินกิจกรรมในองค์กรให้ดำเนินไปตามความคาดหวังในขอบเขตของความเป็นจริงในฐานะและตำแหน่ง

Rule (1987 : 2 - 9 อ้างถึงใน กรณีศึกษา ไพทณันท์, 2556 : 14) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้ 1) บทบาท คือ ปทัสถาน ความคาดหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ และอื่น ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันกับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุดแต่มุ่งที่การบ่งชี้หน้าที่อันควร 2) บทบาท คือ ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่คิดและกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น 3) บทบาท คือ การกระทำของบุคคลแต่ละคน ที่กระทำให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคมหรือกล่าวอีกนัย คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

Levinson (1983 : 30 อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ปัจฉา, 2557 : 13) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ดังนี้ 1) บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความคาดหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้ คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปที่การบ่งชี้หน้าที่อันควรกระทำ 2) บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่คิดและทำ เมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ 3) บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำ โดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม จะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

จากความหมายทั้งหมดที่กล่าวมานี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลในตำแหน่งแสดงออกตามตำแหน่ง หน้าที่ที่ตนดำรงอยู่ หรือตามความมุ่งหวังของสังคม เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกจริงและสามารถสังเกตได้ จัดเป็นบทบาทที่ปฏิบัติจริง และพฤติกรรมที่บุคคลอื่นต้องการให้บุคคลในตำแหน่งนั้น ๆ แสดงพฤติกรรมออกมา ด้านการจัดปัจจัยสนับสนุน คือ ควรจัดหา เอกสาร หนังสือ ตำรา เกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ

ดวงกมล กิ่งจำปา (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารและสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 333 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้

เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2)ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3)ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภคจิรา สุนอุ่น (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษาเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา เขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ครู จำนวน 55 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา เขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา เขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี, 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี โดยรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา เขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่โดยรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดเรื่องทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะด้านชีวิตและอาชีพ โดยสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ขององค์กรภาคี เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แนวคิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของ วิจารย์ พานิช (2555) กรอบแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21ของ EnGauge พัฒนาขึ้นโดย Metiri Group (2003) และ The Learning Point Association ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ของวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ (2554) ทักษะของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ของ สุพรรณา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบัวแก้ว (2558) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่จากงานวิจัยของ เอกชัย พุทธสอน (2556) และองค์ประกอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนจากงานวิจัยของ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	469	101
อำเภอทับสะแก	315	85
อำเภอบางสะพาน	345	75
อำเภอบางสะพานน้อย	249	40
รวม	1,378	301

โดยผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม โดยการศึกษาบทบาทของผู้บริหารและทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์สอน วุฒิการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มี 3 ด้าน คือ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะด้านชีวิตและอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบประเมินตามระดับการประเมิน 5 ระดับโดยมีค่าตัวเลขที่เป็นเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายแล้ว แล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) กำหนดค่าความเชื่อมั่น ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลของการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำนวน 301 คน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ การสอน และวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีประสบการณ์การสอน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ ต่ำกว่า 10 ปีและส่วนใหญ่มัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ผลการศึกษาดูบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ด้านทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านทักษะ สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การสอน และวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำนวน 301 คน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ การสอน และวุฒิการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ ต่ำกว่า 10 ปีและส่วนใหญ่มัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ผลการศึกษาดูบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ด้านทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านทักษะ สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การสอน และวุฒิการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้สถานศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการสนับสนุนงบประมาณ สื่อการสอน และร่วมมือกับสถานศึกษาด้านสังคมสัมพันธ์ ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่ไม่เกี่ยงงานกัน ดังนั้นผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจำบึงขาคีร์ชั้น เขต 1 ควรตระหนักถึงการสร้างจิตสำนึกให้รักและภักดีต่อองค์กร จะส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มความสามารถ

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดอบรม สัมมนา หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา ไพฑูริย์. (2556). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการเรียนรู้ อำเภอด่านมะขามเตี้ย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชน สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เฉลิมพร วนาสันติสุข. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ดวงกมล กิ่งจำปา. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประภาพรณ เสี่ยงวงศ์. (2550). การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ภักดีจิรา สุนอุ้น. (2556). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษาเขตอำเภอมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาวดี พรหมแสน. (2557). ศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สุพรรณา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบัวแก้ว. (2558). *21st Century ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่*.

[Online]. เข้าถึงได้จาก [http://supannapetraksa.blogspot.com/\[2560, มกราคม 6\]](http://supannapetraksa.blogspot.com/[2560, มกราคม 6].).

สุนีย์ ชัยสุขสังข์. (2557). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิสมาแอล เจะเล็ง. (2557). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

อุบลรัตน์ ปัจฉา. (2557). *การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

เอกชัย พุทธสอน. (2556). *แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Metiri Group. (2003). *Engauge 21st Century Skills For 21st Century Learners*. [Online]. Available. <http://www.metiri.com/21/Metiri-NCREL21stSkills.pdf>. [2559, December 17]

แบบคำขอเสนอบทความเพื่อขอตีพิมพ์ใน
วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา
Educational Administration Innovation Journal

เรียน บรรณาธิการวารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....

☐ อาจารย์/เจ้าหน้าที่ ☐ นิสิตระดับปริญญาโท/เอก ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
ตำแหน่งทางวิชาการ..... หน่วยงาน (สังกัด).....
ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....e-mail:.....

มีความประสงค์ขอส่ง

☐ บทความวิจัย ☐ บทความวิชาการ ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ)

ข้าพเจ้าขอรับรองบทความที่เสนอตีพิมพ์ ดังนี้

1. บทความที่เสนอตีพิมพ์ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใด ๆ มาก่อน
2. บทความที่เสนอตีพิมพ์ไม่ได้อยู่ระหว่างการนำเสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ
3. เนื้อหาของบทความ ทั้งข้อความ รูปภาพ ทั้งหมดที่ปรากฏขอรับรองว่าเป็นผลงานของข้าพเจ้า ในกรณีที่มีการอ้างอิงผลงานจากผู้อื่น ข้าพเจ้าได้ดำเนินการตามจรรยาบรรณทางการวิจัยทุกประการ กรณีมีการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว
4. ข้าพเจ้ายอมรับเงื่อนไขการพิจารณาบทความ และยินยอมปรับแก้บทความตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิหรือตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร
5. ข้าพเจ้าขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ให้แก่วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา(Educational Administration Innovation Journal: EAIJ Journal)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงนาม.....

(.....)

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อเรื่องภาษาไทย (TH Sarabun New 18 pt ตัวหนา กึ่งกลาง)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

ผู้แต่ง1 และ ผู้แต่งร่วม2 (TH Sarabun New 16 pt ตัวหนา กึ่งกลาง)

Author1 and Author2

สังกัด (คณะ....มหาวิทยาลัย...)

Affiliation (Faculty....University..., Country....)

E-mail 1:, E-mail 2:

Tel....

บทคัดย่อ (TH Sarabun New 16 pt ตัวหนา ชิดซ้าย)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อ..... 2) เพื่อ..... และ 3) เพื่อ.....
รูปแบบการวิจัยเป็น.....(การวิจัยเชิงปริมาณ/การวิจัยเชิงคุณภาพ/การวิจัยแบบผสมวิธี)ใช้แนวคิด (หรือ
ทฤษฎี).....เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ..... กลุ่มตัวอย่าง(กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)คือ
..... จำนวน คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบ.....เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ชนิด คือ.....วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้(สถิติพื้นฐาน/สถิติอ้างอิง ในกรณีการวิจัยเชิงปริมาณ ...ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้
วิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิจัยพบว่า 2) ผลการวิจัยพบว่า..... และ 3) ผลการวิจัย
พบว่า..... องค์ความรู้/ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ (จะเป็นประโยชน์หรือนำไปใช้อย่างไรได้บ้าง ประมาณ
1-3 บรรทัด)

คำสำคัญ: (3-5 คำ).....;;

Abstract

This Article aimed to study (1) (2) (3) the sample was.....They was selected by the instrument for collecting data was Analysis data by Descriptive statistics and Content Analysis.

The research results were found as follows; (1) (2) (3) Body of Knowledge/findings from this research.....

Keywords:;;

บทนำ

ควรเขียนอธิบายที่มาปัญหา (statement of problem) ประเด็นวิจัย ปรากฏการณ์ ความน่าสนใจ ความสำคัญ โดยนำข้อมูล งานวิจัยที่ตีพิมพ์เพื่อที่จะบ่งชี้สถานการณ์ปัจจุบันขององค์ความรู้ (knowledge) หรือ การทำงานของนักปฏิบัติ (practice) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมาพอสังเขปเพื่อชี้ให้เห็นว่าที่ผ่านมา มีการค้นพบอะไรบ้างและค้นพบโดยใครบ้างเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการนำเสนอให้เห็นว่ายังมีช่องว่าง (gap) ของงานวิจัยและชี้ให้เห็นถึงความน่าสนใจ ความจำเป็นที่ต้องศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษา.....
2. เพื่อศึกษา
3. เพื่อศึกษา

สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

1.
2.
3.

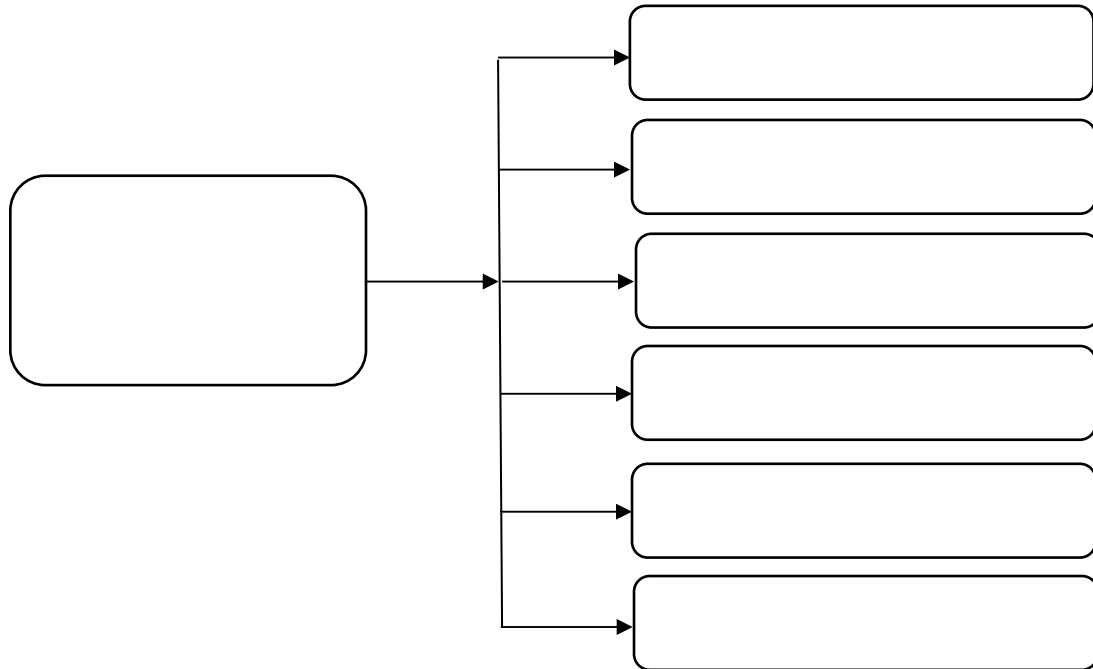
การทบทวนวรรณกรรม

เขียนควรอธิบายถึงผลการสืบค้นเอกสาร บทความ การวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงกับประเด็นที่ต้องการศึกษา การทบทวนวรรณกรรมต้องมีการอ้างอิงอย่างครบถ้วน ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งควรมีการวิเคราะห์และจัดระบบความสัมพันธ์ของวรรณกรรมเหล่านั้นด้วย สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนนำเอาทฤษฎี /แนวคิดที่ทบทวนมาใช้ในการวิจัยอย่างไร ในประเด็นไหน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ ประกอบด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัย.....(เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ/ผสมวิธี) พื้นที่วิจัย คือ ประชากร คือ จำนวน คน (อ้างอิง) กลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวน คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบ.....(อธิบายการคัดเลือกอย่างละเอียด) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม (อธิบายลักษณะ องค์ประกอบ และสร้างตามแนวคิดของใคร ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย) ใช้ศึกษา..... 2) แบบสัมภาษณ์ (อธิบายลักษณะ องค์ประกอบ และสร้างตามแนวคิดของใคร ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย) ใช้ศึกษา 3) แนวทางการสนทนากลุ่ม (ประเด็นการสนทนา องค์ประกอบ และสร้างตามแนวคิดของใคร) รวบรวมข้อมูล พ.ศ. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ.....

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ถ้ามี)

การวิจัยในครั้งนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยจาก.....(ชื่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย)..... หมายเลขการรับรอง.....

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่า.....

.....

.....

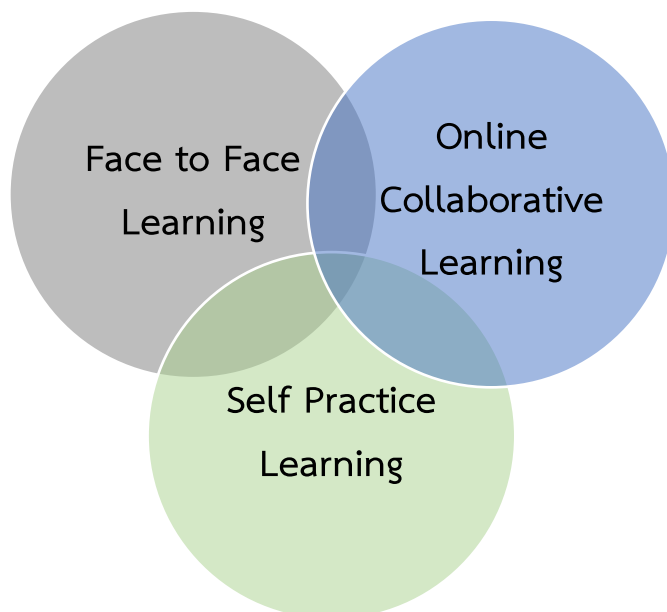
ตารางที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 1 พบว่า.....

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า.....

.....

.....

ภาพที่ 1 (Graham, 2012)

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการวิจัยพบว่า.....

.....

.....

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า.....

.....

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า

.....

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า

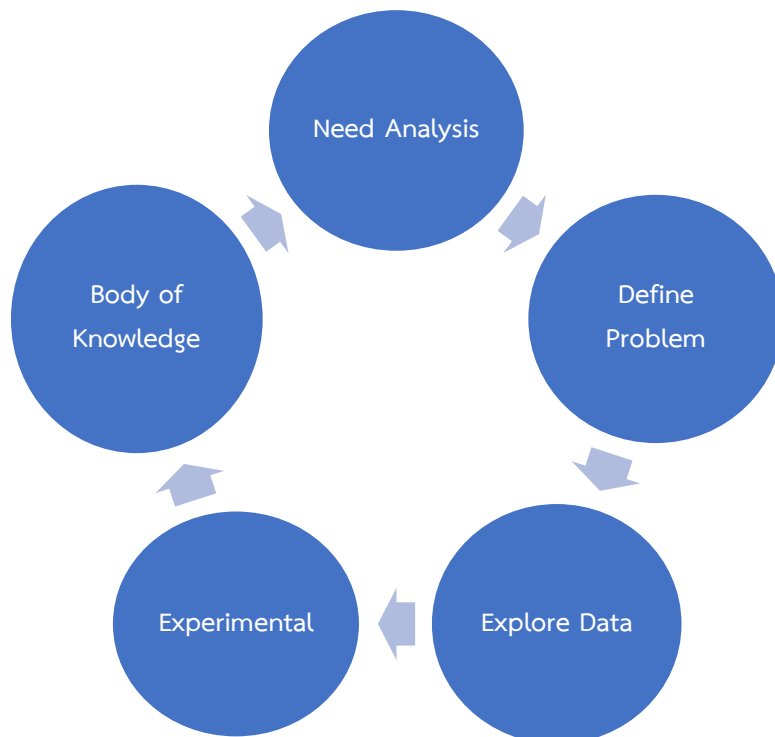
.....

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ระบุงค์ความรู้อันเป็นผลมาจากการวิจัย การสังเคราะห์ออกมาในลักษณะ แผนภาพ แผนภูมิ หรือผังโนทัศน์ พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างอย่างกระชับ เข้าใจง่าย.....

.....

การออกแบบและการพัฒนาชุดการสอนมีข้อค้นพบสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสาน (เฉลิมพล มีชัย และคณะ, 2565) มี 5 ขั้นตอน ซึ่งเรียกว่า “NDEEB Learning Approach” มีดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนกระบวนการการเรียนรู้ NDEEB Learning Approach (เฉลิมพล มีชัย และคณะ, 2565)

จากภาพที่ 1 แนวคิดการพัฒนาชุดการสอนรายวิชาหัวข้อพิเศษด้านนวัตกรรมการจัดการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานดังที่ (Graham, 2012) ได้กล่าวไว้คือการผสมผสานการสอนผ่านสื่อการสอน การผสมผสานวิธีการเรียนการสอน และการผสมผสานระหว่างการสอนแบบเผชิญหน้า (face to face learning) กับ การสอนออนไลน์ (online collaborative learning) และการฝึกทักษะเชิงปฏิบัติการด้วยตนเอง (self-practice learning) ตามเงื่อนไขการออกแบบชุดการสอนตามขั้นตอนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของหัวข้อที่ต้องการจะศึกษา (need analysis) แล้วจึงจะสามารถระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อให้ชัดเจน (define problem) ไปสู่ขั้นตอนการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (explore data) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการนำไปใช้ทดลองวิจัยตามหลักวิชาการ (experimental) โดยกระบวนการทดลอง บันทึกข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำไปสู่การรวบรวมสร้างองค์ความรู้ใหม่ (body of knowledge) เพื่อเผยแพร่ต่อไป

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ

ตัวอย่าง การเรียนรู้แบบผสมผสานส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน (เฉลิมพล มีชัย และคณะ, 2565)

1.การปรับปรุงพัฒนาด้านวิชาการ (improved academic) เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในลักษณะการถ่ายทอดเนื้อหาแบบส่งผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (social network) ผู้สอนมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ได้พร้อมกับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศได้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว นั้น ทำให้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานส่งผลต่อยุทธศาสตร์ของการเรียนการสอนทั้งในรูปแบบทั้งการเรียนแบบร่วมมือ การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ช่วยเพิ่มสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ท้าทายและเชื่อมความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.การพัฒนาประสิทธิภาพด้านการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้และมีความยืดหยุ่น (improve efficiency and flexibility) การเรียนในรูปแบบผสมผสานจะช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีโอกาสในการสร้างองค์ความรู้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างกว้างขวางและยืดหยุ่น ทุกที่ ทุกเวลา ตามสภาพการณ์หรือความพร้อมของผู้เรียนได้ในทุกระดับ

3.การพัฒนาประสิทธิภาพด้านการลงทุน (improving investment efficiency) การเพิ่มประสิทธิภาพของการลงทุนในด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้แบบเดิม เกิดความคุ้มค่าและคุ้มค่าในการใช้งบประมาณเพื่อการศึกษาของหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมพล มีชัย และคณะ (2565). การพัฒนาชุดการสอนรายวิชาหัวข้อพิเศษด้านนวัตกรรมการจัดการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสาน. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*. 4 (2), 13-26.
- เฉลิมพล มีชัย. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของมหาวิทยาลัย. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 4 (3), 81-98.
- เฉลิมพล มีชัย. (2565). ภาวะผู้นำทางการศึกษาที่มีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรในวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. *การประชุมวิชาการระดับชาติ การประชุมวิชาการระดับชาติ IAMBEST ครั้งที่ 7*. 656. ชุมพร; สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์.
- เฉลิมพล มีชัย. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์*. อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์ อินเตอร์กรุป.
- Chaloemphon Meechai and Somyot Jedjaroenruk. (2016). The Development of a Training Model for Occupational Competency of Production Supervisor. *International Journal of Social Science and Humanity*. 6(7), 505-509.
- Chaloemphon Meechai. (2017). Developing creative writing skills following synectics instructional model for students in teaching career. *International Day Conference 2017*. 1. Kanazawa; Kanzawa Seiryo University, Japan.
- Graham. C.R. (2012). Introduction to Blended Learning. [Online]. Available from: http://www.media.wiley.com/product_data/excerpt/86/C.pdf. [2020, October 10]
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

หมายเหตุ ต้นฉบับบทความควรมีความยาว 10-15 หน้า

ชมรมนวัตกรรมการบริหารการศึกษา (Educational Management Innovation Club)

ที่ตั้งสำนักงาน อาคารอนุรักษ์พลังงานและปฏิบัติการนวัตกรรม ห้อง 602 ชั้น 6

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

เลขที่ 96 หมู่ 3 ถนนพุทธมณฑลสาย 5 ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

ติดต่อสอบถามได้ที่: 061-0235797 (คุณแพรวพรรณ พระพานะ)

